Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

1998 йил 17 июль жума

Сотувда эркин нархда

№ 142 (1923)

САМИМИЙ ҲАМДАРДЛИК

Ўзбекистон Республикаси Президенти
Ислом Каримов жаноби олийларига

Муҳтарам Ислом Абдуғаниевич,

Ўзбекистон Республикаси бошига тушган кулфат — Фарғона водийсида табиий офат натижасида одамларнинг фожиали ҳалок бўлиши муносабати билан Украина халқи ва шахсан ўз номимдан Сизга ва Сиз орқали дўст Ўзбекистон халқига самимий ҳамдардлик билдиришга ижозат бергайсиз.

Оғир жудолик дардини Сиз билан бирга тортмоқдамиз.

Чуқур эҳтиром ила,

Леонид КУЧМА,
Украина Президенти.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
Ислом Каримов жаноби олийларига

Муҳтарам Ислом Абдуғаниевич,

одамларнинг ҳалок бўлишига олиб келган табиий офат муносабати билан самимий ҳамдардлигимизни қабул қилғайсиз. Ҳалок бўлганларнинг қариндош-уруғ ва яқинларига чуқур ҳамдардлик ва таъзиямизни етказишингизни сўрайман.

Сапармурот НИЁЗОВ,
Туркманистон Президенти.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
Ислом Каримов жаноби олийларига

Муҳтарам Ислом Абдуғаниевич,

одамларнинг ҳалок бўлишига ва уйларнинг бузилишига олиб келган Шоҳимардондаги сув тошқини хабари биз, тожикистонликларни беҳад қайғуга солди.

Ушбу фожиали воқеа муносабати билан Сизга ва табиий офат натижасида ҳалок бўлганлар ва жабрланганларнинг оилаларига чуқур ҳамдардлик билдиришга ижозат бергайсиз.

Имомали РАҲМОНОВ,
Тожикистон Республикаси Президенти.

ЮКСАК ТАШКИЛОТЧИЛИК — МУВАФФАҚИЯТ ГАРОВИ

Вазирлар Маҳкамасининг Оила, оналик ва болаликни ижтимоий муҳофаза қилиш мажмуи йиғилиши бўлди. Унда тегишли вазирлик ва идоралар, жамоат ташкилотлари раҳбарлари, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши раисининг ўринбосари, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимлари ўринбосарлари — вилоятлар ва Тошкент шаҳар хотин-қизлар қўмиталари раислари иштирок этди.

Бош вазир ўринбосари, республика Хотин-қизлар қўмитасининг раиси Д.Ғуломова йиғилишни бошқарди.

Йиғилишда Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари оила, оналик ва болаликни ижтимоий муҳофаза қилиш котибиятларининг жорий йил биринчи ярмидаги фаолияти натижалари, шунингдек, мазкур котибиятларнинг Вазирлар Маҳкамасининг "Оила манфаатларини таъминлаш борасида 1998 йилда амалга ошириладиган тадбирлар Давлат дастури тўғрисида"ги қарорини бажариш юзасидан жойлардаги давлат ва нодавлат ташкилотлар билан ҳамкорликда бажарган ишлари ҳақидаги масалалар муҳокама этилди.

Таъкидланганидек, ўтган вақт мобайнида мажмуа таркибига кирувчи ташкилотларда оила манфаатларини таъминлаш борасидаги тадбирлар дастурини ва белгиланган йўналишлар бўйича чора-тадбирларни амалга ошириш юзасидан муайян ишлар бажарилди.

Айни вақтда оила манфаатларини таъминлаш борасидаги тадбирлар дастурини ҳаётга татбиқ этишга ҳамма жойда ҳам етарли эътибор берилмаётир. Оналар ва болаларни соғломлаштириш, хотин-қизлар ўртасида маънавий-маърифий ишларни яхшилаш, эҳтиёжманд, кўп болали оилаларни моддий қўллаб-қувватлашни янада кучайтириш борасида ҳали кўп иш қилиниши лозим. Бу эса мутасадди раҳбарлардан юксак ташкилотчилик ва ташаббускорликни талаб этади.

ЎзА

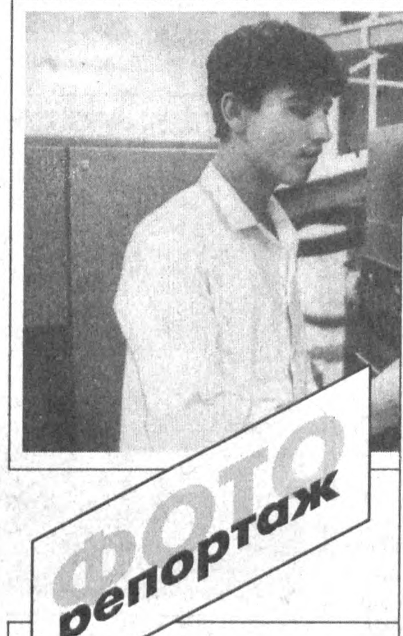

ФОТО репортаж

Бозор иқтисодиёти ва эркин ишбилармонлик чинакам мўъжизалар яратиши мумкин. «Элликқалъа текстиль комплекс» акционерлик жамиятида бўлган киши бунга ишонч ҳосил қилиши мумкин. Бу ерда нималар тайёрланмайди дейсиз? Ҳар хил кўринишдаги бежирим костюмлар, кўзни қамаштирувчи матолар, болаларга мўлжалланган чиройли кийим-кечаклар кўпчиликни ҳайратга солмоқда. Корхона ўтган йилнинг ўзида 42 миллион сўм соф фойда кўрган эди, ишчиларнинг яшаши ҳам шунга яраша бўлмоқда.

СУРАТЛАРДА: оператор Илёс Торешев; тикув цехида; назоратчи Шодулла Сабуров маҳсулот сифатини кўздан кечирмоқда.

А. МУРОТОВ (ЎзА) олган суратлар.

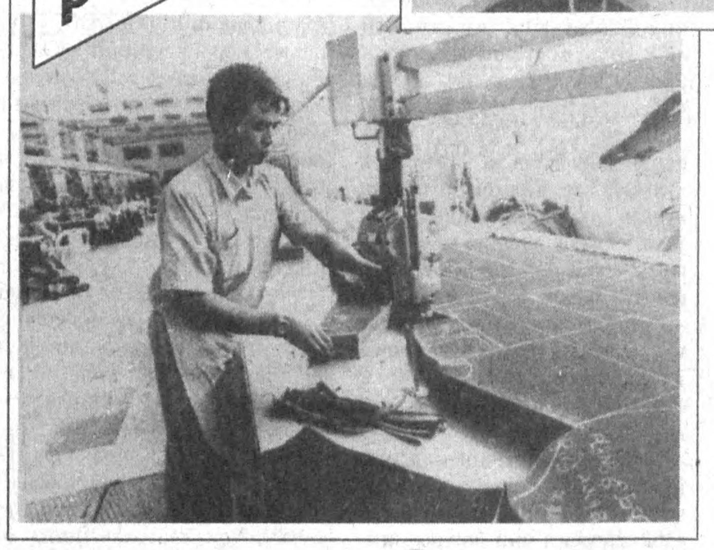

ЁРДАМ ВАҚТИДА ЕТИБ КЕЛДИ

Маълумки, Шоҳимардонда юз берган табиий офат натижасида аҳоли жабрланди, одамлар бошпанасидан, мулкидан маҳрум бўлди.

Фалокат юз берган жойга Ўзбекистон Қизил Ярим Ой жамияти ходимлари ва кўнгиллилари биринчилар қатори етиб келишди. Айни пайтда шошилинч ёрдам юки ортилган автотранспорт карвони мунтазам қатнаб турибди. Бу юк орасида чодирлар, кийим-кечак, ошхона буюмлари, дори-дармонлар ва бошқа зарур буюмлар бор, уларнинг қиймати уч миллион сўмдан ҳам кўпроқ. Ўзбекистон Қизил Ярим Ой жамияти табиий офатдан жабрланган кишиларга ҳозирнинг ўзидаёқ деярли бир миллион сўмлик озиқ-овқат маҳсулотлари билан ёрдам берди.

Фарғона Қизил Ярим Ой жамияти ходимлари табиий офат юз берган дастлабки соатларданоқ жабрланган аҳолига ёрдам беришга фаол киришди ва муҳтож оилаларга шошилинч озиқ-овқат маҳсулотлари жўнатишни ташкил этиш ва тақсимлаш ишларини ўз зиммаларига олишди. Улар ҳалок бўлганларнинг қариндош-уруғларига маънавий мадад беришмоқда. Жамият санитария дружиналарининг аъзолари жабрланганларга биринчи тиббий ёрдам кўрсатишди, қидириш ва тиклаш ишларида иштирок этишди.

Ҳозирги вақтда фалокат юз берган жойда Ўзбекистон Қизил Ярим Ой жамияти фавқулодда вазиятлар хизмати ходимлари, Қизил Хоч ва Қизил Ярим Ой жамиятлари Халқаро Федерациясининг Марказий Осиё бўйича минтақа делегацияси вакиллари ишламоқда.

Зарар кўрган аҳолига шошилинч ёрдам кўрсатиш ишлари давом этмоқда.

(ЎзА)

ВИЛОЯТЛАРДА

СИРДАРЁ

вилояти фаолларининг жорий йил биринчи ярми якунлари ва ижтимоий-иқтисодий ривожланишни янада жадаллаштириш масалаларига бағишланган йиғилиши бўлиб ўтди.

Таъкидланганидек, ўтган даврда вилоятда иқтисодиётнинг деярли барча жабҳаларида сезиларли натижаларга эришилди. Жумладан, қурилиш ҳажми ортди, қишлоқ инфратузилмаси бирмунча ривожланди. Маданий-маиший ва тиббий хизмат тармоқлари кенгайди. Шу билан бирга, саноатда мавжуд имкониятлардан тўлиқ фойдаланилмаяпти. Корхоналарнинг 20 фоизи ярим йилликни зарар билан якунлади. Чет эл сармояларини жалб этиш, янги технологияларни жорий қилишда сусткашликка йўл қўйиляпти.

Йиғилишда вилоят ҳокими Ў.Исмоилов сўзга чиқди.

ФАРҒОНА

вилояти кенгашининг сессияси бўлиб ўтди. Унда вилоятдан сайланган Ўзбекистон Олий Мажлиси депутатлари, шаҳар ва туман ҳокимлари, ҳуқуқ-тартибот идоралари ва оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этди. Сессияда Оила йилида вилоятда иқтисодий ва ижтимоий ислоҳотларнинг бориши ҳамда оила, оналик ва болаликни муҳофаза этиш борасида олиб борилаётган ишлар тўғрисида вилоят ҳокими Н.Мўминов маъруза қилди.

Маърузачи ва сўзга чиққанлар вилоятни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштириш, жумладан, оила манфаатларини таъминлаш, оилалар тотувлиги ва фаровонлигини ошириш, оналик ва болаликни муҳофазалаш, эҳтиёжманд оилаларга ёрдам кўрсатиш борасида бирмунча ишлар амалга оширилганини қайд этдилар.

Айни вақтда якка тартибда уй-жой қурилишини моддий қўллаб-қувватлашга жиддий эътибор берилмаётир, бу борадаги ҳукумат имтиёзларидан самарали фойдаланилмаяпти. Шунингдек, маданий-маърифий ишларни ҳам талаб даражасида, деб бўлмайди. Кутубхоналар китоб фондини яхшилаш, уларни замон руҳидаги китоблар билан бойитиш бўйича ҳали кўп иш қилиниши лозим.

ЎзА мухбирлари.

МУСТАҚИЛЛИКНИНГ 7 ЙИЛЛИГИГА

ЎЗБЕКИСТОНГА КЕЛИШНИ БИР ЙИЛ ОРЗУ ҚИЛДИМ!

-дейди америкалик Паула Дорнхельм Рейчэл хоним

* *Мустақиллик — бу чексиз имкониятлардир*
* *Байрамларнинг энг улуғи...*
* *Ҳар биримизнинг туғилган кунимиздек мўътабар*
* *Ватан биз учун табаррук бешикдир*
* *Юртимиз имкониятларини юзага чиқаришга хизмат қилишимиз керак.*

Нукусда «Прогресс» тил ўрганиш маркази мавжуд. Ўрта мактабларнинг бешинчидан юқори синфларида билим олаётган ўқувчилари тест асосида имтиҳон топшириб, бу марказга кириши, сўнг мактабдан бўш вақтларида ҳафтада тўрт кун шу ерда таълим олиши мумкин.

Марказнинг тўрт йиллик ўқув жараёнида улар фақат инглиз, немис тилларини ўрганибгина қолмай, ташқи иқтисодий алоқалар, тижорат таржимачилиги юзасидан ҳам таҳсил олишади.

Марказ қошида Бизнес мактаби ҳам фаолият кўрсатаётир.

Яқинда америкадан келган Паула Дорнхельм Рейчэл хоним (Нью-Йорк университети) марказ ўқувчиларига таълим беришга киришишдан аввал улар билан суҳбатлашди. Инглиз тилида бўлиб ўтган бу суҳбат сиз — азиз газетхонларни ҳам лоқайд қолдирмайди, деган умидда унинг ўзбекча матнини эътиборингизга ҳавола қилмоқдамиз.

Паула Дорнхельм РЕЙЧЭЛ: — Тошкентга келгач, бир икки кун шаҳарни айландим. Бу шаҳар одамни ўзига маҳлиё этади. Айниқса, Ўзбекистон тарих музейи менга жуда ёқди. Шу ерда қорақалпоқ мусаввирларининг асарлари билан танишиб қолдим ва сизнинг юртингиз тарихига қизиқишим ошди. Айтишларича, бу ерларнинг тарихи жуда қадим экан...

Ойпара АСЕНОВА: — Қорақалпоқ замини бой тарихга эга. Қачондир мана шу ерлардан Буюк Ипак йўли ўтган, саҳро бағрида карвонлар изи муҳрланиб қолган, Бердақ, Ажниёз каби оқинлар чалган дўмбира садоси юракларни ларзага солган...

Қорақалпоғистонда беҳисоб саноат корхоналари, Элтекс, Катекс каби йирик тўқимачилик мажмуалари мавжуд. Қўнғиротда эса йирик сода заводи барпо этилмоқда...

РЕЙЧЭЛ: — Сизлар «Бугун Нукуснинг марказидамиз, эртага дунёнинг диққат марказида бўламиз» деган шиор остида ҳаракат қилар экансизлар. Бундан кўзда тутилган мақсад нима?

(Давоми 4-бетда).

САНОАТ КОРХОНАЛАРИДА

Жиззахдаги пластмасса заводи яқин йиллар ичида мамлакатимиздаги йирик полиэтилен қувурлар ишлаб чиқариш корхонасига айланади. Шу мақсадда, айниқса, кейинги икки йилда бу ерда улкан ишлар амалга оширилди. Натижада ишлаб чиқариш қувватлари бир неча бор ортди. Аниқроқ қилиб айтадиган бўлсак, бир тонна полимер ишлаб чиқариш олти-ўн тонна юқори сифатли пўлат, беш тонна рангли металл, бир ярим-икки тонна алюминийни иқтисод қилиш имкониятини юзага келтирди.

Шунингдек, янги усулда чигит экишга ўтилиши муносабати билан полиэтилен плёнкасига бўлган талаб жуда ошиб кетди. Ана шу эҳтиёждан келиб чиқиб, корхона ушбу ноёб маҳсулотни ишлаб чиқаришга ҳам алоҳида эътибор бераяпти.

ЖИЗЗАХ ПЛЁНКАСИ

Авваллари жиззахликлар плёнкани Андижондан олишган бўлса, эндиликда андижонликлар уни Жиззахдан келтиришаяпти. Ўтган беш ой мобайнида 1 млрд. сўмликдан зиёд маҳсулот ишлаб чиқарилди. Иш уч сменада ташкил этилган. Тиббий маскан, савдо растаси, маиший хизмат шохобчаси, маънавият уйи, боғча, сауна, ошхона ва чойхона улар хизматида. Бу цехда йигирма иккита линия ишга туширилиши туфайли 175 ишчи ўрни ҳозирланди. Айни пайтда завод деҳқонлардан бир ва қўш қаторли чигит экишга мўлжалланган, эни тўрт юз-олти юз миллиметр, қалинлиги саккиз микрон бўлган сифатли плёнкаларга катта миқдорда буюртма олди.

Халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш цехи уй-рўзғор буюмлари кўргазмасини эслатади. Дастурхонларда турли ранг ва кўринишда бўлган замонавий дизайндаги эллик хил пластмасса буюми тайёрланяпти. Маҳаллий рассомлар ва безакчилар табиатдан андоза олиб, донсават, қандолатдон, гултувак, пиёлалар нусхаларини мевали дарахт кўринишларидан кўчирганлар. Олма шаклидаги мурчдон, ёғоч ўймакорлиги усулида ишланган «Мойчечак» аталмиш гулдонлар хонадон безаги бўлиши шубҳасиз.

Энг кенжа ва ихчамгина чинни цехи ҳозирданоқ Ангрен, Қувасойдаги корхоналар билан ҳамкорликда ишлашга ўтди. Улардан олинаётган хомашё — кварц қуми ва коалин тупроғи қоришмасига зеб бериб ишланган Жиззах чиннисии аллақачон ўз харидорини топган.

Бош муҳандис Абдували Соатов, сифат бўлими бошлиғи Фотима Холмирзаева, плёнка цехи бошлиғининг ўринбосари Лутфия Ҳусановалар билан мулоқотдан сўнг заводнинг иқтисодий порлоқ эканини англадик. Корхона айни пайтда Хитой, Жанубий Корея каби ривожланган мамлакатлар билан узвий алоқа боғлаб фаолият юритмоқда.

Ҳ, НАБИРАЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

"ҒАЛЛА-98"

Жиззах вилояти Арнасой тумани ғаллакорлари маррага етди. Қабул пунктларига 23 минг 800 тоннадан зиёд дон етказиб берилди. Арнасойликлар ялпи хирмонни 25 минг тоннага етказиш учун астойдил меҳнат қилмоқда.

Йўлчи ЖЎРА,
ЎзА мухбири.

Ислоҳот одимлари

БУНЁДКОРЛИК НАШИДАСИ

Бугун юртимизнинг қайси жойида бўлманг, мустақиллигимизнинг етти йиллиги байрамига қизғин тайёргарликнинг гувоҳи бўласиз. Зеро, ана шу истиқлол туфайлигина халқимиз учун улкан бунёдкорлик ишларига катта йўл очилди.

Мамлакатимизнинг йирик саноат марказларидан бири — Олмалиқ шаҳри қиёфаси ҳам кейинги йилларда таниб бўлмас даражада ўзгариб бормоқда. Кенг ва равон йўллар, миллий услубда қурилган бинолар, маданий-маиший объектлар, савдо расталари кўзни қувонтиради.

Шаҳардаги автобус бекатларини олинг. Илгарилари уч-тўртта бетон устунга шифер қоқилиб номигагина бекат қуриб қўйиларди. Ҳозир эса... Мана, шаҳарга кираверишдаги бекатлардан бири. У ўзига хос тарзда, пишиқ ғиштдан тикланган. Йўловчилар учун барча қулайликлар муҳайё. Ўриндиқлар эллик-олтмиш чоқли одамга етади. Муҳими, қишда қор-ёмғирда, ёзда офтобда қолмайсиз. Йўловчи бекатдаги тижорат дўконидан газета олиб варақлаши, бирон-бир яхна ичимлик ичиб, чанқоғини қондириши, овқатланиши мумкин. Сабаби — бекатнинг ўз эгаси бор. Уни шаҳар маъмурлари тадбиркор Исомиддин Мирзаевга уч йил илгари хусусийлаштириб берган.

Сал нарида манзарали пишиқ ғиштдан қурилган яна бир чиройли бино бор. У тадбиркор Абдураззоқ Ҳакимбердиевнинг "Феруз" фирмасига қарашли. Илгарилари бу ер ҳам ташландиқ жой эди. Хусусий тадбиркорликка эрк ва имконият берилди-ю, яхшигина тамаддихона ва дўкон қад кўтарди, файзли масканга айланди.

Кўчанинг нариги бетида яқинда қуриб ишга туширилган автостанция салобат билан қад кўтариб турибди.

— Бозорларимизга файз кирганини айтмайсизми, — дейди шаҳар ҳокимининг ўринбосари Отахон Маҳмудов. — Кейинги икки йил ичида марказий бозорни бутунлай қайта қурдик. "Ойдин" даҳасида эса янгисини бунёд этдик.

Дарҳақиқат, автостанциянинг икки томонидан жой олган, миллий услубда қурилган бозор киши эътиборини ўзига тортади. Уларнинг бирида деҳқончилик маҳсулотлари билан савдо қилинса, яна бири — тижоратчилар ихтиёрида. Харидору сотувчилар учун барча қулайликлар мавжуд. Бозор қурилмасдан аввал деҳқонлар кўчанинг нариги четидаги калталақдай жойда, офтоб тиғида куйиб, маҳсулот сотарди. Бироқ илгари ҳеч ким мазкур даҳада бозор қуриш, олувчи ва сотувчиларга шароит яратиб беришни хаёлига келтирмасди.

Диққатга сазовор томони шундаки, шаҳардаги бунёдкорлик ишларида мамлакатимизда кичик ва хусусий бизнесни ривожлантиришга кенг йўл очиб берилгани муҳим аҳамиятга эга бўлмоқда. Айни пайтда бу ерда тўрт юздан зиёд киши тадбиркорлик, бир ярим мингдан зиёд киши эса якка тартибдаги меҳнат фаолияти билан шуғулланмоқда. Ана шуларнинг меҳнати билан кўплаб кичик ва хусусий корхона, дўкон ва ошхоналар қад ростлади. Шаҳар қиёфаси тубдан ўзгарди. Маҳсулот ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш салмоғи ва савияси тобора юксалмоқда.

Шаҳар саноатини ривожлантиришда хорижий сармоялардан унумли фойдаланилмоқда. Бунда "Албо" Ўзбекистон—Болгария, "Турон" Ўзбекистон—Америка, "ЎзДЭУтелеком" Ўзбекистон-Жанубий Корея қўшма корхоналарининг ташкил этилгани муҳим аҳамият касб этаяпти. Айни пайтда автомобилларни таъмирлаш устахонаси жамоаси чехиялик ишбилармонлар билан ҳамкорликни йўлга қўймоқда. Бу ерда яқин ойлар ичида "Татра" русумли юк машинаси йиғила бошлайди, маҳаллий ёшлардан бир гуруҳи доимий иш билан таминланади.

Юқоридагилардан кўриниб турибдики, шаҳардаги бунёдкорлик ишларининг салмоқли қисми хусусий тадбиркорларнинг шахсий маблағи ҳамда хорижий сармоялар ҳисобига амалга оширилаётир. Аҳоли турмуш фаровонлигини оширишда маҳаллий бюджет маблағларидан ҳам унумли фойдаланилмоқда. Бу маблағлар асосан газ ва сув қувурларини янгилашга сарфланмоқда. Шунингдек, ободончилик ишларини олиб боришда қўл келяпти. Айни пайтда аҳоли қиш мавсумида анча қийналиб келаётган 7-даҳада қозонхона, янги насос станцияси қурилаётгани, шаҳардаги боғ ва хиёбонларга анча файз кириб қолгани бунга мисол бўла олади. Умуман, Мустақиллик байрамигача қуриб, ишга тушириладиган иншоотлар талайгина. Марказий хиёбонда ўзига хос сайилгоҳ, болалар кафеси, теннис корти, Кимёгарлар шаҳарчасида стадион ва бошқа маданий-маиший объектлар қурилиши жадал бормоқда. Истиқлол берган буюк неъмат — бунёдкорлик нашидаси олмаликликларнинг эртанги кунига умид ва ишонч уйғотиб, ҳаётига файз киритмоқда.

Неъмат ДУШАЕВ,
ЎзА мухбири.

ИШОНЧ ЁРЛИҒИ ТОПШИРИЛДИ

Ўтган ҳафтада Ўзбекистон Республикасининг Америка Қўшма Штатларидаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси С. Сафоев Канада генерал -губернатори Р.Ле Бланкга (ўриндошлик асосида) Ўзбекистон Республикасининг Канададаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси ишонч ёрлиғини топширди.

Бўлиб ўтган суҳбат чоғида генерал - губернатор республикада олиб борилаётган сиёсий ислоҳотларни қўллаб-қувватлашини билдириб, Ўзбекистоннинг Марказий Осиёда барқарорликни таъминлашдаги роли ва унинг халқаро ташкилотлар тизимидаги фаол иштирокини таъкидлаб ўтди. Давлатлараро мулоқотнинг йўлга қўйилишига қизиқиш билдирилди ва Ўзбекистон—Канада ҳамкорлигининг истиқболли йўналишлари муҳокама этилди.

«Жаҳон» ахборот агентлиги.

ОСИЁ БАНКИ ГРАНТИ

БУ ЎЗБЕКИСТОНДА ТИЖОРАТ БАНКЛАРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШГА ҚАРАТИЛГАНДИР

1998 йил 10 июлда Манило шаҳрида (Филиппин) Осиё Ривожланиш банки президенти жаноб Сато Ўзбекистон банклари ассоциацияси таркибига кирувчи тижорат банкларининг тараққиёти учун 1 миллион АҚШ доллари миқдорида маблағ-грант ажратиш ҳақидаги расмий ҳужжатни имзолади. Ушбу маблағнинг 400 миллион АҚШ доллари Банк-молия академиясига, 600 минг АҚШ доллари Минтақавий банк ўқув марказига тегишли бўлиб, улар мазкур моддий ёрдамнинг ижрочилари сифатида фаолият кўрсатадилар.

Ўзбекистон Республикасига Осиё Ривожланиш банки томонидан ёрдам кўрсатиш дастури Банк-молия академиясида махсус йўналишлар бўйича ўқитиш ва етакчи хорижий тижорат банкларида ҳамда ўқув марказларида тажриба орттириш шаклида, Минтақавий банк ўқув марказида эса республика тижорат банклари ходимлари учун қисқа муддатли махсус курслар ташкил этиш орқали амалга оширилади.

Бу каби таълимий дастурларни ҳаётга татбиқ этишдан мақсад, тижорат банклари ходимларида зарур билим ва малакалар ҳосил қилиш ва замонавий халқаро молия тизимларида ишлай олиш кўникмаларини юзага келтиришдир. Пировардида ана шу тадбирлар Ўзбекистонда тижорат банкларининг самарали ва мустаҳкам тизимини яратиш ишига муайян ҳисса қўшади.

Ўз мухбиримиз.

САОДАТНОМА

МАЪНАВИЙ ЯНГИЛАНИШ

Ҳозир жаҳонда бир миллат номи билан аталувчи, лекин турфа хил миллат, элат, халқ ва этник гуруҳлар вакилларидан иборат аҳолига эга бўлган давлатларни жуда кўплаб санаш мумкин. Шулар жумласига аҳолиси 120 га яқин миллат вакилларидан ташкил топган Ўзбекистон ҳам киради. Табиийки, кўп миллатли давлатнинг ижтимоий, сиёсий, маънавий, маданий турмуш тарзи, тараққиётида ҳам ўзига хослик мавжуд бўлади. Хўш, Ўзбекистонда миллатлараро муносабатлар борасида маънавий-маданий умумийлик ҳамда ўзига хослик қандай ифодаланади ва нималарга асосланади, бу соҳада янгиланишнинг зарурати борми ўзи? Шу каби саволлар, албатта, кўпчиликни қизиқтиради. Турли хил миллат ва маданият, миллат ва маънавият — булар уйғун тушунчалардир. Маънавиятсиз миллат бўлмайди. Буни ҳар бир киши ҳис қилиши лозим. Энг муҳими, бу борада Ўзбекистон фуқароларида тўла имкониятлар бор.

Ўзбекистонда ҳозирги кунда 93 та миллий-маданий марказ жамоатчилик асосида фаолият кўрсатмоқда. Улар республика Байналмилал маданий маркази билан ҳамкорликда иш олиб борадилар ва ўз низомлари, дастурлари ҳамда иш режаларига эгадирлар. Бемалол айтиш мумкинки, мамлакатимизда бу борада ўзига хос янгиланиш, сайқалланиш, миллий маданиятлар воситасида ягона Ватан атрофида жипслашиш, умумийлик ва хусусийликни яққол намоён этиш жараёни рўй бермоқда.

Жамият тараққиётининг ҳозирги босқичида мустақил диёримиз иқтисодий-сиёсий барқарорликка рўй-рост эришаётганлиги ўз навбатида маънавий янгиланишни ҳам тақозо этаётганлиги табиий ҳолдир. Негаки, ҳар қандай жамиятнинг ўз миллий-маънавий қиёфаси бўлмас экан, унинг жаҳон ҳамжамиятида ўрни ҳам бўлмайди.

Миллий маданиятнинг равнақи ва умумдавлат маданияти даражасига кўтарилишининг омилларидан бири — кишиларда биринчи навбатда Ватанга бўлган фидойиликни тарбиялаш ва уни бойитиш, мустаҳкамлашдан иборатдир. Ватанга фидойилик шу заминда яшовчи, шу тупроқда туғилиб вояга етган барча учун, у қайси миллатга мансублигидан қатъи назар, баробардир. Киши қайси соҳада, қай кўламда Ватанга ўз фидойилигини намоён қилиши, Ватан ижтимоий тараққиётига қай даражада ҳисса қўшиши кўп жиҳатдан унинг қобилияти, кўникмаси, мафкураси, дунёқараши ва билиму малакаси билан бевосита боғлиқ бўлади.

Бу борада барча миллатларда, айниқса, туб бўлмаган миллат вакилларида, уларнинг миллатидан қатъи назар, айниқса, ёшларда ватанпарварлик ҳиссини кучайтирувчи тарбия усулларидан фойдаланиш, масалан, кўп миллатли иш муассасаларида Ватанимиз тарихи, урф-одатлари, анъаналари, имкониятлари ва келажагини акс эттирувчи ҳамда тараннум этувчи тадбирларни ўтказиш ижобий самара бериши табиий. Бундан ташқари, энг асосийси, Ўзбекистон Республикаси Конституцияси билан кафолатланган ва амалдаги мавжуд ҳақ-ҳуқуқлар: ҳар бир миллат кишиси ўзи қилаётган меҳнатининг самараси, бахтли келажагига ишонч, оиласида ҳукм сураётган хотиржамлик, бўш вақтини турмуш ташвишларидан холи ўтказиш, маънавий ва маданий эҳтиёжларини тўлиқ қондириш имкониятларининг мавжудлиги Ватанга бўлган меҳр-муҳаббатни янада оширувчи омиллардир. Бу, айниқса, ёшлар онгида миллий маънавиятга бўлган янгича ёндашишни, ҳурмат-эътиборни тарбиялашда ўта муҳимдир.

Шунинг учун ҳам Ўзбекистон фарзандларини миллий хусусиятларимиздан келиб чиққан ҳолда жаҳон талаблари даражасида тарбиялаш, вояга етказиш маънавий янгиланишнинг муҳим қисмидир. Бу борада бугунги кунда тил ўрганиш, миллий маънавиятимизнинг асосини ташкил қилувчи давлат тилига бўлган муносабатни масъулият билан ривожлантириш, ўтмиш аждодларимиз маънавий меросига ижодий ёндашган ҳолда янги, замонавий, жаҳон маданияти ва технологияси имкониятларидан кенг фойдаланиш лозим бўлади. Бу йўналишда маориф, маданият ташкилотларигина эмас, балки барча жамият аъзоларининг иштироки зарурдир. Лозим бўлса, жойларда шахсан ҳокимларнинг бевосита халқ билан маънавият ва маърифат тўғрисидаги суҳбатларини уюштириш, имконият даражасида телевидение, радио ва умуман, оммавий ахборот воситалари орқали кенг ташвиқот ишларини олиб бориш лозим. Бунда маҳаллий оммавий ахборот воситалари зиммасига раҳбариятнинг маънавий ва маърифий соҳада халқ билан бирга эканлигини намоён этувчи чиқишларнинг ранг-баранглигини ошириш, унинг ҳақиқий ва ҳаётий кўринишларини батафсил оммага етказиш вазифаси тушади. Бизнинг назаримизда, шаҳар, туман ҳокимлари ўрнак бўлсалар, маънавий янгиланишни ўзларидан бошласалар, кўзланган мақсадга янада муваффақиятли эришиш аниқ. Негаки, ўзи сузишни билмаган киши кемада ишлагани билан денгизчи бўлолмайди.

Бугунги кунда маънавий янгиланиш муаммосининг долзарблиги яна шу билан белгиланадики, миллий маданиятлар даражасининг ёрқинроқ намоён бўлиши айни вақтда миллатлараро маданиятлар уйғунлигининг ошиши, бир-бирини тўлдириши, бойитишига олиб келиши муқаррар.

Эътибор берилса, собиқ иттифоқ давригагина хос, ўткинчи, ясама бўлган «миллий маданият»нинг баъзи кўринишлари ҳам мавжуд. Шубҳасиз, бу тамомила янгиланишга муҳтождир. Аммо минг йиллар оша қадрият сифатида миллий маънавиятимизнинг асосини ташкил қилиб келган ва айни шу «муайян» миллатгагина хос маънавий йўналишлар борки, булар янгиланишни эмас, балки сайқалланишни, ижодий бойишни, уйғунлашишнигина ўзига сингдира олиши мумкин. Шунинг учун ҳам уларнинг барчасига бир хил «янгиланиш» муносабатида бўлиш тўғри бўлавермайди.

Бугунги кунда жамиятнинг маънавий янгиланиш объектларига конкрет ёндашиш лозим. Негаки, ҳар бир янгиланиш объекти у ёки бу маънода ўзига хос хусусиятларга эга. Бизнинг фикримизча, маънавий янгиланиш биринчи навбатда кутубхоналардан бошланса, ҳозирги ёшларимиз тарбиясига кўп жиҳатдан кони фойда бўларди. Шунда ёшларимиз совет даврида битилган сафсатабоз, «социалистик реализм» асосидаги асарлардан «заҳарланмас» эдилар. Бу ҳаракатни, аввало, мактаб ва олий ўқув юртлари дарсликларидан бошлаш лозимлигини мутахассисларимиз англаб етдилар. Лекин шунга қарамасдан, ҳали-ҳанузгача айрим ўқув муассасаларида совет даври дарсликларидан ўқув қўлланмаси сифатида фойдаланилаётганлиги ачинарли ҳолдир. Китоб индивиднинг шахс сифатида шаклланишида дастлабки зарурий ҳамкорлардан бири ҳисобланади. У кишини маънавий бойитади. Шунинг учун ҳам маънавий янгиланиш жараёни кутубхоналарга эътиборни кучайтиришни талаб қилади.

Жаҳон интеллектуал жамоатчилиги ҳар бир давлатнинг халқаро миқёсдаги маълумотларга бой бўлган, мамлакатнинг маънавий хазинаси ҳисобланган «миллий кутубхона»си кўламига алоҳида эътибор бериб келмоқда. Бу вазиятни тўғри англаган ҳукуматимиз раҳбарияти мутасадди ташкилотларга давлат бюджети ҳисобидан «миллий кутубхона» мажмуи лойиҳасини тайёрлашга ва 1999 йилдан режага киритилган қурилиш ишларини бошлашга кўрсатма берганлиги ўта қувонарли ҳолдир.

Тарихдан маълумки, кутубхоналарида китоб жамғармаси бойитилиб, китобхонларга эътибор кучайтирилган, шароит яратилган давлатлар гуллаб-яшнаган ёки, аксинча, китоблари йўқ қилингани оқибатида халқ маънавий инқирозга юз тутган. Бу борада Президентимиз Ислом Каримовнинг **«...ҳар қандай зўравон босқинчилар ва юртимизда ҳукмронлик қилмоқчи бўлган кучлар ёвуз ниятларига эришиш учун, аввало, миллий маданият ва анъаналаримизни йўқ қилиш, шу йўл билан бизни маънавий жиҳатдан заифлаштиришга, куч-қудратимизни йўқотишга ҳаракат қилганлар»**, деган сўзлари фикримизнинг ёрқин далилидир.

Миллий маънавий-маданий йўналишдаги қадриятларни янгилаш, ижодий ривожлантириш жараёни уни бошқа миллатларга кўр-кўрона, зўрлаб тиқиштириш йўли билан кечмаслиги лозим. Аксинча, маҳаллий халқ маданияти ва бошқа халқлар миллий маданиятларининг уйғунлашувига қаратилган ўзаро ҳурмат-эътиборни тарбияловчи ва юзага чиқарувчи тадбирларни ўтказиш, айтайлик, турли хил умумхалқ байрамлари, маросимлари, анъаналари, урф-одатларини татбиқ қилиш, маҳаллий халқ маънавий-маданий фаолиятининг кўпқирралигини намоён қилувчи воситаларни кўпроқ ва кенг миқёсда қўллаш, ўйлаймизки, фақат ижобий натижалар беради. Бошқа миллат ва элатларнинг ўз она тили, маданияти ва урф-одатларини ривожлантиришга доир тадбирлар: татарларнинг «Сабан тўй», «Сайл», қозоқларнинг «Айтис», русларнинг «Масленница», яҳудийларнинг «Ханука», «Пурим», корейсларнинг «Овал-Дано», «Нансик» каби байрамлари, миллий тантаналарининг нишонланишига эътибор бериш миллий маданиятимизнинг ранг-баранглигини янада оширишда, жаҳонга танилишида ўзига хос омиллардан биридир.

Маънавий янгиланиш жараёнида маҳаллий халқ урф-одатлари, диний қадриятларини ҳурмат қилиш ҳиссини тарбиялаш мақсадида турли кўргазмали воситалар: китоблар, рангли журналлар, луғатлар, тантаналар ва маросимларни акс эттирувчи суратлар кўргазмаси, театрлаштирилган маросимлар каби тадбирлардан унумли фойдаланиш ҳам катта самара бериши мумкин. Шунингдек, миллий тўй, маросим ва тантаналарда бошқа миллат вакилларининг иштирокига кўпроқ эришиш яна бир хайрли ишлардан ҳисобланади.

Янгиланиш жараёнини барча миллат вакилларида, жумладан, туб бўлмаган аҳоли ўртасида ҳам миллий театр, кино ва спорт турларига, санъатга, маҳаллий-миллий фольклорга, миллий анъана ва урф-одатларга ҳавас уйғотиш, халқ театрлари, бадиий ҳаваскорлик ишларини янада оммалаштириш ва умуман, маънавиятнинг ҳозирги замон хусусиятларини миллийлик билан қўшган ҳолда чуқурлаштириш орқали ҳам жонлантириш мумкин. Кейинги йилларда Жиззах вилояти Фориш туманида анъана тусини олган умумхалқ спорт сайли, Сурхондарё, Қашқадарё ва Фарғона водийси вилоятларида ўтказилган ва у ерлардаги аксарият миллат вакиллари иштирок этган тадбирларда, ёшлар ўртасида Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим ҳамда Халқ таълими вазирликлари ташаббуси ва ҳамкорлигида амалга оширилган қўшиқ-кўрик танловлари мисолида ҳам маънавий янгиланишнинг ўзига хос замонавий хусусиятларини яққол кўришимиз мумкин.

Юқорида айтилган мулоҳазалар — маънавий янгиланиш жараёнининг омиллари, уни амалга ошириш йўллари хусусидаги бир қатра фикрлар, холос. Шуни айтиш керакки, ўзбек халқи қаршисида буюк келажак дарвозаси очиқ турибди. Бу жараёнда маънавий янгиланиш ҳам ижтимоий ва иқтисодий тараққиётнинг бошқа асосий йўналишлари қаторида ўзининг барқарор ва миллий хусусиятларини намоён этиш имкониятига эга.

Ўрол АБИЛОВ,
фалсафа фанлари доктори, профессор.

Ё ТАВБА!
ҲАЗРАТНИНГ СЎРОВИ БОР

Сизни билмадим, ўзимдан қиёс: 20 йиллар бўлди — Навоий бобомизнинг ҳар бир сатрини ҳижжалаб мутолаа қилсам-да, минг хил рангу тасвирларга дуч келавераман. Ул зоти шарифнинг битган ҳар сўзида дунёлар тилсимларга бўлиниб кетганини сезаман. Ва шунда ҳазрат даҳоси қанчалар буюклигини биз беш аср берисида яшаётган авлодлар англаб-англолмаётганлигимизга шоҳид бўламан. Кеча....

Бир қўшиқ эшитгим келди. Кўнгилни чертадиган, шўхроқ бўлсин, дедим. Бир пайт ажиб куй янгради. Сўнг Юлдуз Усмонованинг ҳазин ва дилбар овози жўр бўлди: «Қўлингдан келса, бор Навоий бўлғил!»

Ҳайрат ичида қолдим. «Тасмани орқага қайтаринг»? — деб сўрадим мусиқа қўювчидан. — Нима деяпти?»

«Қўлингдан келса, бор Навоий бўлғил!»

Ё тавба! Хонанда нима демоқчи? Кимга хитоб қилаяпти у? Бу нима, қўшиқми ё бир қўпол айтилган буйруқми? Наҳот, Навоий бўлиш шунчалар осон бўлса-я! Шу гапларни ёзган муаллиф ҳазратнинг кимлигини билармикан ўзи? Ахир беш асрдан бери одамзод юрагини тилка-пора этмоққа қодир бўлган зотнинг таърифи бир ўткинчи қўшиққа тенг бўлиб қолдими энди? Бу нима деган гап?

Тўғри, қўшиқчиликнинг ўз мезон-ўлчовлари бор. Балки унинг оҳангларига юқоридаги пойинтар сатрлар тушар, лекин ҳазратнинг муборак номини дуч келган жойда ишлатавериш инсофданмикан? Ахир айтилган ҳар бир сўзнинг, қолаверса, буюкларнинг ҳам ўз сўровлари бор-ку!

Жалил КАРВОН.

ТАФАККУР ЖИЛОЛАРИ

* *Абдуллоҳ ибн Амир ривоят қиладилар:* **“Расулуллоҳ саллаллоҳу алайҳи ва саллам: “Одам қиладирган гуноҳи азимлардан бири — ота-онасини ҳақорат қилмоқдир! ” — дедилар. Шунда: “Ё Расуллуллоҳ, одам ўз ота-онасини қандай қилиб ҳақорат қилмоғи мумкин?!” — дейишди. Жаноб Расулуллоҳ: “Бировнинг ота-онасини сўккан одам ўз ота-онасини ҳақорат қилган бўлур”, — деб жавоб қилдилар”.**

* *Абу Ҳурайра разияллоҳу анҳу:* **“Мен Расулуллоҳ саллаллоҳу алайҳи ва салламнинг “Кимки ризқим улуғ, умрим узоқ бўлсин деса, қариндош-уруғларига меҳр-оқибатли бўлсин!” деганларини эшитганмен”, — дейдилар.**

Анас ибн Молик ривоят қиладилар: **“Расулуллоҳ саллаллоҳу алайҳи ва саллам: “Кимки ризқим улуғ, умрим узоқ бўлсин деса, қариндош-уруғларига меҳр - оқибатли бўлсин!” — деганлар”.**

* *Абдуллоҳ ибн Умар ривоят қиладилар:* **“Расуллуллоҳ саллаллоҳу алайҳи ва саллам елкамдан ушлаб туриб: “Сен дунёда бир ғарибдек ёким бир йўловчидек бўл! (яъни, сен бу дунёда ўзингни ҳеч кими йўқ бир кимсадек ёким бир йўловчидек ҳис қил!)” — дедилар”.**

Муносабат

МУДДАО ЁХУД ШАКЛ

Неъмат АМИНОВ

Мафкура — жамиятнинг қибланомаси, йўлни белгиловчи компасдир. Қибласини йўқотган одамнинг борар манзили, инсоний суянчиғи — иймон, эътиқоди бўлмайди. Қибласини йўқотган давлат тараққиётдан маҳрум, бир ерда депсиниб тураверади. Қибласи ноаниқ жамият эса, охир-оқибат таназзулга учрайди.

Бу ҳақиқатни бизнинг авлод ўз кўзи билан кўриб, ўз бошидан кечирган. Мамлакат Президенти «Тафаккур» журнали бош муҳаррири саволларига берган жавобларида **«Жамиятимиз мафкураси халқни халқ, миллатни миллат қилишга хизмат этсин»** деган навбатдаги шиорни ўртага ташлашида катта ҳақиқат бор. Зотан, бу шиор бир ярим аср давомида халқимиз бошига тушган фожиалардан тўла хабардор, миллат тарихи, бой маънавияти билан фахрлана оладиган ва ниҳоят, янги аср бўсағасида улкан сиёсий воқеаларнинг гувоҳи, жасур иштирокчиси ва раҳнамоси бўлган бир давлат раҳбари томонидан ўртага ташланиши ҳам бежиз эмас.

Ўтган етти йил давомида неча минг йиллик маънавиятимизнинг емирилмас пойдевори устига миллий истиқлол мафкурасининг олтин ғиштлари қўйилди. Президент томонидан айтилган ҳар бир ҳикматли ибора шундай бир олтин ғишт бўлиб ўз ўрнига қўйилмадими? Эсланг: **«Ўзбекистон — келажаги буюк давлат», «Биздан озод ва обод Ватан қолсин», «Савоб ишни ҳар ким қилиши, савоб ишни ҳар кун қилиш керак», «Юксак маънавиятсиз келажак йўқ»** ва ҳоказо.

Дарҳақиқат, миллий истиқлол мафкурасини шакллантириш мустақилликнинг биринчи кунлариданоқ империя даврида ботиллашиб қолган маънавият сарчашмаларини очишдан бошланди. Буюк ватандошларимиз Абу Райҳон Беруний, Абу Наср Форобий, аз-Замахшарий, Имом ал-Бухорий, ат-Термизий, Баҳовуддин Нақшбанд, Амир Темур, Мирзо Улуғбек сингари ўнлаб аллома ва саркардаларнинг диний ва дунёвий мерослари элга қайтариб берилди. Наинки қайтариб берилди, балки уларнинг табаррук номлари ва буюк кашфиётлари ҳамда тақдирлари бутун оламга ўзбек номи билан кенг ёйилди. Демократик ислом динининг ахлоқий ақидаларига муносиб баҳо берилиши ҳам покдомон халқимизнинг руҳий оламини анча юксакликка кўтарди.

Маърифат ва маънавиятнинг уйғунлиги келажак авлод тарбиясида муҳим рол ўйнашлиги амалда исботлаб берилди. Шу ўринда маънавиятга, маънавиятли одамга алоҳида таъриф беришга эришдик. Маънавият — миллий истиқлол мафкурасининг асл ўзаги деб баҳоланди. Хўш, маънавиятли киши қандай фазилатларга эга? Буни, менинг назаримда, қуйидаги мухтасар жумла билан таърифласа бўлади.

Инсоният олами яратиб берган барча билимлар бойлиги билан ўз онги, тафаккурини бойитган, миллий ва умуминсоний қадриятлардан хабардор бўлган ва унга амал қиладиган, бандалик, умматлик ва фуқаролик бурчларига содиқ кишиларни ҳақиқий маънавиятли комил кишилар деса бўлади.

Энди ана шу таърифнинг ҳар бир жумласига алоҳида изоҳ берса бўлади. Юксак онг ва тафаккурсиз ўтмишда ҳам, айниқса, ҳозир ҳам узоққа бориб бўлмаслиги беш қўлдай аён. Қадриятсиз, урф-одатсиз халқ азал-азалдан халқ эмас, оломон ҳисобланган. Бандалик бурчи — худони таниш дегани. Худосиз одамда ўзлик бўлмайди. Ўзни танимаган ўзгани ҳам танимайди. «Худо» сўзининг ўзаги «Худ», яъни «Худам» — ўз-ўзим, деган форсча маънони билдиради. Комил, етук банда умматлик шартларини ҳам бажариши лозим. Бу дегани пайғамбаримиз ҳадисларига тўлатўкис амал қилган кишилар комилликдан холи бўлмайдилар.

Маънавиятли кишининг энг охирги фазилати — фуқаролик бурчига амал қилишдир. Бу дегани ўзи туғилган заминни, она-Ватанини жони-дилдан севиш, ота-боболари руҳини шод этиш, ўзи яшаб турган мустақил давлатнинг барча қонунларига бўйсуниш, унинг ўтмиши, бугуни ва буюк келажаги учун охирги томчи қони қолгунча курашишдан иборатдир.

Зотан, фуқаролик бурчлари ҳақида бизда жаҳоннинг энг номдор демократик Конституцияларидан қолишмайдиган ўзимизнинг мукаммал Қомусимиз қабул қилинган.

Етти йил мобайнида жуда катта ютуқларга эришганимизни бугунги кунда бутун жаҳон тан олиб турибди. Бизнинг бой маънавиятимизга, ундан-да бой ўлкамизнинг моддий заҳираларига ҳавас ва ҳасад билан қаровчи кучлар ҳамма асрларда бўлган ва ҳозир ҳам йўқ эмас. Президентнинг Олий Мажлиснинг XI сессиясида айтган алоҳида бир гаплари эсимда: **«Биз ташқаридан келадиган ёвуз кучлардан қўрқмаймиз: уларга зарба берадиган, керак бўлса, қурол-яроғимиз ҳам, қудратимиз ҳам бор. Ҳаммасидан ёмон бир хавф бор, бу ичдан бузилиш, ана шу ичдан бузилишдан ҳушёр бўлишимиз керак...»**

«Ичдан бузилиш!...» Шу гап мени узоқ ўйлантириб юрди. Ниҳоят, «Тафаккур» журнали бош муҳаррири билан суҳбатнинг биринчи саҳифасидаёқ ана шу саволга лўнда жавоб берилгандай бўлди. Бу **«Ғояга қарши фақат ғоя, фикрга қарши фақат фикр, жаҳолатга қарши фақат маърифат билан баҳсга киришиш, олишиш мумкин»** деган сўзлардир.

Ислом оламида мафкуравий оқимлар ҳамма асрларда ҳам бўлган. Айтайлик, ҳали телефон, телевизор ва почта алоқаси бўлмаган ўн тўрт-ўн бешинчи асрлардаёқ Марказий Осиёда пайдо бўлган Нақшбандия тариқати қисқа муддат ичида Покистон, Афғонистон, Узоқ Босния ва Кавказорти ерларига нурдек тарқалишига сабаб, оддий халқ ҳамда ҳунармандлар учун қўл келадиган «Дил ба ёр, даст ба кор» шиорини ўртага ташлаганидир. Бу тариқатни мафкура даражасига кўтарилишда соҳибқирон Амир Темур ҳазратларининг ҳам саъй-ҳаракатлари катта бўлган. Шундан келиб чиқиб айтадиган бўлсак, кейинги пайтларда юртимизда ғазаклаётган ваҳҳобийларга қарши биз уч йўл билан кураш олиб борсак мақсадга мувофиқдир. Булардан биринчиси, Навоий ва Жомийга илҳом бағишлаган, Машраб дунёсини юксакликларга кўтарган тасаввуф бўлса, иккинчиси, бизнинг илмфанимизни неча-неча асрлардан бери жаҳонга ёйган улуғ алломаларимизнинг ўлмас дунёвий илмларидир. Хўш, энди айтинг-чи, ўша ваҳҳобийлар бутун дунёвий илмларни инкор этар эканлар, нега ўзлари замонавий масжидларнинг меҳробларида, мадрасаларнинг ертўлаларида БТР ва автоматларни яшириб қўядилар? Нега ўз қилмишларини энг янги видеокассеталарга ёзиб олиб, ёшлар онгини заҳарламоқчи бўладилар? Уларга дин поклиги керак экан, нега таҳоратсиз қўлларини ўз биродарларининг қони билан ювадилар? Бундай ҳолда уларга қарши қонун йўли билан курашмоғимиз керак. Бу қонун бизда бор.

Президентимиз **«бугунги замонда мафкура полигонлари ядро полигонларига нисбатан ҳам кўпроқ кучга эга»** деганларида худди шу хил унсурларни назарда тутмадилармикин?

АЛДОҚЧИ МАСЛАК ҚУРБОНЛАРИ

«Баъзан беозоргина бўлиб туюлган мусиқа, оддийгина мультфильм ёки реклама лаҳаси орқали ҳам мафкуравий мақсадлар ва интилишлар ифодаланади».

Бунга яқин ўтмишдаги шўро мафкурасидан истаганча мисол топиш мумкин. Чунки шўронинг ёлғон мафкураси ялтироқ, баландпарвоз ва сафсата даражасидаги сийқалашган ташвиқот-тарғибот устуни устида қалқиб турарди. Чунки бу мафкура атеизм туфайли ўтмишдан юз ўгирган, келажаги мавҳум, аксарият аҳолиси манқуртлашган мафкура эди. Унинг ўз шакл ва тамойиллари бўлиб, шу ёлғон андозалар билан иш тутарди. Жумладан, унинг адабиётдаги асосий «андоза» қаҳрамонларига қаранг. «Она» романидаги Павел Власов, ўз отасини хоин сифатида тутиб берган Павлик Морозов, касалванд, «пўлатдек» тобланиб, охир-оқибат шу аламда ўлиб кетган Павел Корчагин (ҳаммаси Павел-а) ва яна уларнинг турли миллатдаги қатор издошлари. Абдулла Набиев, Майна Ҳасанова ва уларнинг издошларини эсланг.

Шу ўринда бир воқеа эсимга тушиб кетди. 1943 йил эди чамаси. Қаҳратон қиш. Изғирин. Гўё қуёш ҳам кўкда музлаб қолгандай. Баланд дарвозахонада отам раиснинг саман отини тақалаб турибдилар. Офтобшувоқда биз, болалар совуқдан дилдираб, отнинг пишқиришини, шатта отишини томоша қиламиз. Аммамнинг ўғли, мендан икки ёш катта Шарифбек акасининг эски пахталигини кийиб олган. Бесўнақай пахталикнинг этаги ерга тегиб турибди. Бошида юлдузи кўчирилган пилотка. Юз-бурунлари қип-қизил. Қўлларини кенг енглари ичига яшириб, билакдан букканча офтобрўяда юмронқозиқдек чўққайиб ўтирибди. Тиши-тишига тегмай, дир-дир титрайди. Яна шу ҳолида бурнини тез-тез тортиб, ўша даврда урф бўлган машҳур қўшиқни хиргойи қила бошлади:

Бахт йўлини иж...жот қилган устозим,

Ҳаётимиз порлоқ этган усто.-..озим...

Қўшиқнинг давоми эсдан чиқди шекилли, яна биринчи сатрни хиргойи қилди:

Бахт йўлини иж...жот қилган усто...озим...

Отам чўкични ҳам омбурли ўнг қўлларига олиб қадларини тиклаб, Шарифбекка афсус-надомат билан қараб турдилар-да:

— Вой, ярамас-э, — дедилар ачинган бир алфозда. — Тур бориб кунжарангни е... ҳў, сани ўша бахтли қилганни... яна устозим дейди-я... Ҳа, болалар нон ўрнига кунжара еган кунлар эди у кунлар.

Очиғи, ўша давр одамлари ва ёш болалар томонидан қайта-қайта, кўр-кўрона айтилган «Устозим» қўшиғи жамият ғояси эди. «Устозим» — Сталин эди, «Башарият қуёши» — Сталин эди. Яна бир олам сифатлар: «Жаҳон пролетариатининг улуғ доҳийси ва йўлбошчиси», «Маркс-Энгельс ва Ленин ишларининг содиқ давомчиси», «Зафарларимиз илҳомчиси» ва ҳоказо. Ростгўй одам учун нақадар сафсата эди бу сўзлар. Ахир шу «Бахт йўли» қанчадан-қанча кишиларни борса-келмасга олиб кетмадими? Минглаб ватандошларимиз «халқ душмани», «уларнинг думлари» тамғаси билан тиканли симлар ортида чириб, фарёд чекиб оламдан ўтиб кетишди. Яна «Улуғ Ватан» деган ясама, сохта ғоя учун бошланган урушда қанча юртдошлар нест-нобуд бўлиб кетишди-ку... Кўрган бошқа-ю, эшитган бошқа қабилида давом этарди бу ҳаёт. Одамлар кўзда ёш билан бахт ҳақида куйлашарди.

Энди гапнинг буёғини эшитинг. «Устозим» қўшиғини айтган ўша Шарифбек тоғам боликдан «Доим тайёр» деган кашшофлар шиорига амал қилишга одатланди. Унинг кейинги тақдири ҳам қизиқ. У комсомолга ҳам биринчилар қаторида ўтди. Гўё комсомол деса бор-будини берарди. Комсомол номидан буюрдилар, жазирама иссиқда чўлга бориб тикан чопди. ПМКга бориб ўсмир ҳолида катта амакилар билан бетон қуйди. У ўқишда эмас, фақат комсомол ишларини бажаришда илғор эди. Унинг шу ишлари учун синфдан-синфга ўтказишарди. «Коммунистик меҳнат зарбдори» сифатида трактор билан ғўза баргларини дорилади. Осмондан далаларга заҳарли дори сепувчи самолётга ердан туриб «қизил байроқча» билан ишорачилик вазифасини бажарди. Содда эди раҳматли. Ҳавойироқ эди. «Самолётга ердан туриб команда бераман» дерди улфатларига мақтаниб. Шу туфайли «Шариф командир» деб лақаб ҳам олган эди. Кўплар қатори у уйланди. Сал кечикиброқ. Тўй ҳам бўлди. Унинг келинни кўтариб депсиниб-депсиниб олов атрофида айланганлари ҳамон кўз ўнгимда. Саккиз йил мобайнида тўрт ўғил ва бир қиз кўриб, 32 ёшида ўпкаси тешилиб, жигари қуриб, оламдан кўз юмди. Фарзандларидан иккитаси олий маълумотли бўлди, топармон-тутармон. Қолганлари ҳам бир кунларини кўриб юришибди.

Болаликда ҳикмат кўп. Улуғлик ёки буюклик дейсизми, ҳаммасига болаликдан асос солинади. Шунинг учун ҳам юртбошимиз: **«Онгни, тафаккурни ўзгартирмасдан туриб биз кўзлаган олий мақсад—обод ва озод жамиятни барпо этиб бўлмайди»**, деди.

“ЭНГ УЛУҒ, ЭНГ АЗИЗ” ТАНЛОВИГА МАРҲАМАТ!

Фурсат оз қолди!

Ўзбекистон Оммавий ахборот воситаларини демократлаштириш ва қўллаб-қувватлаш ижтимоий-сиёсий жамғармаси ҳамда Ўзбекистон Республикаси “Тасвирий ойина” ижодий уюшмаси республикамиз ижодкорлари ва қаламкашлари учун Ватанимиз мустақиллигининг 7 йиллигига бағишланган “Энг улуғ, энг азиз” танловини эълон қилади.

Танловга тақдим этилаётган муаллифлик ишларида ва фотосуратларда қуйидагилар кенг ёритилган бўлиши лозим:

— она-Ватанга бўлган муҳаббат ва садоқат;

— миллий ғурур, инсоний қадриятлар;

— кишилар онгида, руҳиятида, қалбида ва қиёфасида кузатилаётган ҳурлик ўзгаришлари;

— фидойилик кўрсатиб меҳнат қилаётган замондошларимиз;

— мамлакатимиз мустақиллигининг дадил одимлари;

— буюк истиқлолнинг улуғ неъматлари.

Ғолибларни қуйидаги мукофотлар кутади:

1-мукофот (учта) - хорижда ишлаб чиқарилган кўп каналли рангли телевизор;

2-мукофот (бешта) — видеомагнитофон;

3-мукофот (еттита) - энг кам иш ҳақининг 30 баравари миқдорида.

Танлов ғолиблари 1998 йил Мустақиллик байрами арафасида аниқланади ва матбуотда эълон қилинади.

Танловга тақдим этиладиган мақола ва суратлар, телекўрсатувлар, радиоэшиттиришлар ва бошқа ижодий ишлар қуйидаги манзилда икки нусхада таҳририят тавсияси билан 1998 йил 1 августга қадар қабул қилинади:

Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 30-уй, 2-қават, 31 ва 37-хоналар. Ўзбекистон Оммавий ахборот воситаларини демократлаштириш ва қўллаб-қувватлаш ижтимоий-сиёсий жамғармаси.

“Энг улуғ, энг азиз” танловига.

тел. 144-69-65, 144-37-87.

ХАБАРЛАРДА ҲАЁТ АКСИ

УСКУНАСИ ХИТОЙДАН

Наманган шаҳрининг аҳоли зич яшайдиган «Нуробод» даҳасида 1.200 номерга мўлжалланган рақамли электрон АТС ускуналарини монтаж қилиш бошланди. АТС мажмуига кирувчи барча жиҳозлар Хитойдан келтирилди. Мутахассис усталарнинг айтишига қараганда, бу ердаги барча ишлар июль ойи охиригача ниҳоясига етади. Келгуси ойдан бошлаб нурободликлар янги алоқа станцияси хизматидан баҳраманд бўладилар.

МАЪҚУЛ ТУШДИ

Толлимаржон ГРЭСи қурилишида янги-янги объектлар фойдаланишга топширилаяпти. Яқинда қабул ҳайъати 220 вольт кучланишдаги очиқ тақсимот қурилмасини юқори баҳолаб, қабул қилди. Энди бу ерда ишлаб чиқарилаётган электр энергияси Шўртан газ-кимё мажмуига, Қарши магистрал каналининг насос станцияларига ва бошқа корхонаю ташкилотларга тақсимланади. Бундан ташқари, ишлаб чиқариш жараёнида ҳосил бўлган қолдиқ ва оқоваларни тозалайдиган учта канализация насос станцияси ҳам қабул комиссиясига маъқул тушди.

(Ўз мухбиримиз)

Тўрақўрғон туманидаги «Туркистон» жамоа хўжалигининг 4-бригадаси оилавий пудратчиси Наргизахон Имомова бу йил плёнка остига экилган 1 гектар ғўза майдонидан 50 центнердан ҳосил олиш мақсадида кечани-кеча, кундузни-кундуз демай тинимсиз меҳнат қилмоқда. Айни паллада ғўзалар кўсак тугмоқда. Деҳқон меҳридан баҳра олиб, кунда бир яшнаётган ғўза ривожию ҳосил чўғидан унинг кўнгли тоғдек кўтарилмоқда.

СУРАТДА: *тўрақўрғонлик илғор пахтакор Наргизахон Имомова.*

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

ТОПТАЛГАН ТАҚДИРЛАР

ПРОФЕССОРНИНГ ҚЎЛИДА ХАТ ЙЎҚ

Унинг айтганлари тўғри эди. Ҳақиқатни гапирарди. Унга ишонишларини сўрарди.

— Худо ҳаққи, бундан хабарим йўқ. Ўша куни уйдан чиққан эмасман...

Ишонмадилар. Узил-кесил битимга келинганди.

— Машинага чиқ! Гумондор сифатида боришга мажбурсан!

Шу тариқа айбсиз ўғил ҳибсга олинди. Ҳе йўқ, бе йўқ ота-она ишдан бўшатилди. Оила тушкунликка юз тутди.

1996 йил 6 декабрь. Тошкентдаги «Ўрикзор» мавзесида қотиллик юз берди. Маҳалладаги Ғайрат Солиҳов оила аъзолари ўлдирилиб, унинг уйига ўт қўйилди. Воқеа жойидан — иморат «подвали»дан топилган ўғил, разилликнинг бошида турган Жавдат Солиҳов аввалига довдир-совдир кўргазмалар берди.

— Ёнғин рўй берган куни хонадонимизда курсдошларим, ТошПМИнинг 3-курс талабалари Дилмурод Султонов, Юсуфжон Сиддиқов, Жамшид Бобохоновлар бор эди...

Ана шундан кейин Дилмурод, Юсуфжон, Жамшид гумондор сифатида қўлга олиниб, сўроқ қилиндилар.

— Шу куни ишдан кечроқ қайтгандим. Уйдагилар ўғлимиз Дилмуродни милиция ходимлари олиб кетганлигини айтишди. Тезда шаҳар ИИББга жўнадим. У ерда Дилмурод ҳибсга олинганини айтишди. Сабабини сўраб-суриштирдим. Уч ўртоқ «жиноий тил бириктириб» ўша машъум қотилликни содир этганликда айбланаётган экан. Ғалати аҳволга тушдим. Фарзандим қўлидан қотиллик келишига ишонмасдим. Қолаверса, у ўша куни ўқишда, оқшом уйда эди. Буни курсдошлари ва хонадонимиздагилар ҳам тасдиқлашди.

Жавдатнинг шубҳали гапидан кейин терговчилар Рустам Султоновнинг бу важларига ишонишармиди? Табиийки, йўқ. Ниҳоят, қотиллар топилди. Ўзининг бутун бошли оиласи бошига етишда бош-қошлардан бири бўлмиш — Жавдат Солиҳов бор ҳақиқатни айтиб берди. Дилмурод, Юсуфжон, Жамшиднинг ҳеч қандай алоқаси йўқлиги исботланди. Бу ҳақда ўз фарзандларининг айбсиз эканликларини исботлаш учун елиб-югураётган ота-оналарга Ўзбекистон Республикаси прокуратурасидан расмий жавоб ҳам берилди. Уни айнан келтирамиз: **«Ўғилларингиз Д. Султонов, Ю. Сиддиқов ва Ж. Бобохоновларнинг ноҳақ қамоққа олиниб, айбланаётганлиги ҳақида йўллаган аризангиз юзасидан аниқланишича, номаълум шахслар томонидан Ғ. Солиҳов оила аъзоларини қасддан ўлдириб, яшаб турган уйини ёқиб юборганлиги ҳолати юзасидан шу куни Тошкент шаҳар прокуратураси томонидан Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг 97-моддаси 2-қисми билан жиноят иши қўзғатилиб, тергов ҳаракатлари олиб борилмоқда.**

Дастлабки тергов давомида фуқаро Ж. Солиҳов ушбу жиноятни ўзи билан бирга ўқийдиган Д. Султонов, Ю. Сиддиқов ва Ж. Бобохоновлар содир қилганлигини кўрсатган бўлиб, бу важларни текшириб кўриш мақсадида фарзандларингиз 1996 йил 7 декабрда қамоққа олинганлар.

Кейинги тергов ҳаракатлари давомида ушбу жиноятни фарзандларингиз содир қилганлигига етарли далиллар бўлмаганлиги сабабли, 1996 йил 19 декабрда улар Тошкент шаҳар прокурори томонидан қамоқдан озод қилинганлар.

Тергов бошқармаси бошлиғи, адлия катта маслаҳатчиси О.Р. МАТХОЛИҚОВ».

Демак, шундан кейин ҳақиқат байрам қилиниши лозим эди. Афсуски, ундоқ бўлмади. Базми-жамшид татимасди. Чунки...

— Карахт бўлиб юрганимнинг иккинчи куни ишхонамга бордим. У ерда менга янада хунук хабарни айтишди.

Ҳақиқатда шундай бўлди. Тиббиёт фанлари доктори, профессор, биокимё кафедрасининг мудири Рустам Султонов ўғли Дилмурод учун «жавоб берди». Қотилнинг отаси сифатида ишдан бўшатилди. Мана, ўша буйруқдан кўчирма:

«Выписка из приказа № 217 л/с от 09.12.96 г.

По Ташкентскому педиатрическому медицинскому институту

Минитерства здравоохранения Республики Узбекистан

ОСВОБОДИТЬ ОТ ЗАНИМАЕМОЙ ДОЛЖНОСТИ ПО СОБСТВЕННОМУ ЖЕЛАНИЮ

(СТ. 99 кзот р Узб).

СУЛТАНОВА Р.Г. — зав. кафедрой биологической химии с 09.12.96 г.

Основание: заявление Султанова Р. Г.

Ректор

А. СУЛАЙМОНОВ.

Выписка верна:

Ст. инспектор о/к

А. МОИСЕЕВА».

Буёғини сўрасангиз, буйруқ чиққан куни Р. Султонов ишда бўлмаган. Буйруққа асос қилиб олинган ариза ҳанузгача ёзилган эмас. Қолаверса, бу ерда катта бир мантиқсизлик бор. Нега узоқ йиллар ишлаб келаётган профессор ўғлининг бошига адолатсизлик ёғилаётган пайтда, тўсатдан ўз хоҳишига кўра бўшайди? Бола учун ота жавоб берган тавқи лаънат тузум ортда қолганди-ку!?

Руҳан эзилган профессор юқоридаги адолатсизликни ҳазм қила олмай, уйига қайтди. Остонада уни ҳақсизликка учраган иккинчи инсон кутиб олади. Бу Дилмуроднинг онаси С. Эшонхонова эди. «Ўзбекистон темир йўллари» давлат акционерлик компанияси санитария ва эпидемиология станциясининг бош давлат врачи, республикада хизмат кўрсатган темирйўлчи, соғлиқни сақлаш аълочиси С. Эшонхонова ҳам «ўз хоҳишига кўра» вазифасидан озод қилинганди...

Инсон тақдирига оид масалалар жуда нозик бўлади. Ўша сабабдан унга ниҳоятда эҳтиёт бўлиб ёндашиш, орзу-умидларни амалга ошириш, улкан ўзгаришлар қилишдан мақсад нима? Албатта, инсон ҳаётини чароғон этиш. Унинг манфаатини, тақдирини ўйлаш. Демакки, инсон шаънини улуғлаш. Хўш. Юқоридаги ҳолатларда шу мавжудми? Йўқ-да!

Биз — турғунлик давридаги ҳайбаракаллачилик, компаниябозлик, инсон тақдирига бефарқликдан чарчаган халқмиз. Бўлар-бўлмас таъна-дашномлар жонимизга теккан. Ўша сабабдан ҳуқуқий-демократик, адолатли жамият қуриш принципларини шодлана-шодлана кутиб олдик. Негаки, адолатни жуда соғингандик. Аммо аччиқ бўлсаям очиқ айтай. Гумондор сифатида ҳибсга олинган талабалар Сиддиқов, Султонов, Бобохоновларга нисбатан адолат бузилди. Ҳали ҳеч бир ҳолат ойдинлашмасдан, қонуний тўхтамга келинмасдан, уларни «жиноий гуруҳ ҳибсга олинди» дея матбуотга ёзишди. Ана шу туҳмат балоси ёшларнинг тақдирини чил-чил синдирди.

«ТошПМИнинг 2-курс, 219-группа студенти Султонов Дилмурод талабалар шаъни ва обрўсига путур етказадиган хатти-ҳаракатлари учун талабалик сафидан ўчирилсин. Асос Тошкент шаҳар прокуратурасининг 18/288п-96, 27.12.96. сонли маълумоти. 1997 йил 6 январь».

Кўряпсизми, бу буйруқ талабалар қамоқдан озод қилингандан кейин, уларнинг айби тасдиқланмагач беріляпти. Ю. Сиддиқов, Ж. Бобохоновлар ҳам шу тарзда четга суриб қўйилди.

Ота-оналар ҳақсиз буйруққа норозилик билдирдилар. Талабалар курсдошларига нисбатан бўлаётган бу адолатсизликдан лол қолишди. Лекин фойдаси бўлмади. Буйруқ ўз кучида қолди. Талабалар ҳайдалган, ота-она ишсиз.

Бу ёғини айтсак, ҳуқуқ-тартибот идоралари ходимлари йигитларни 1997 йил 21 январда қайта ҳибсга олади. Гўёки улар 1996 йил ноябрь ойида тижорат ишида воситачилик қилган-у фойдадан солиқ тўламаган. Ўша сабабдан уларга Жиноят кодексининг 188-модда учинчи қисми «А», «Б» банди билан иш қўзғатадилар...

Энди ўйлаб кўрайлик. Бунинг ҳаммасига нима сабабчи? Бефарқлик. Ўзганинг тақдирига совуққонларча муносабатда бўлиш. Нега энди ректор (собиқ) жаноблари ўз талабалари — Жамшид, Дилмурод, Юсуфжонни қонунга зид равишда буйруқ орқали ҳайдади-ю, айбини ювгиси келмади. Нега у ўз шогирдларини бағрига олишдан чўчиди? Нега? Йигитларнинг ўқишни давом эттирмасликлари кимгадир керакмиди, ё? Балки чўчишгандир? Тўғриси, юзаки гапларни айтиб, кўнгилни тинчитадиган давр эмас ҳозир. Эркинмиз. Мустақиллик бизга ҳуқуқ берди. Ўз қадр-қимматимизни ҳурматлашни ўргатди. Энди ҳар қадаминг қонуний ташланишига эрк берилди. Ура-урачилик замони ўтиб кетди.

Яна юқоридаги фикрни тўлдиргим келади. Жавдат Солиҳов илк кўргазмасида «курсдошларим уйимизда эди» деб айтган. Тўғри, бу шубҳа ўрганилиши керак эди. Сўраб-суриштирмаса бўлмайди. Чунки гумон бор. Бироқ жиноятчи қотил топилиб, адолат юзага чиққач, бегуноҳ уч илми толибни уйига олиб бориб, институтга элтиб бутун жамоа олдида уларнинг айбсиз эканлиги айтилса бўлмасмиди? Нега ҳуқуқ-тартибот ходимлари узр сўрашни ор биладилар? Нега?

Назаримда, орамизда эскича қарашлардан воз кеча олмаётганлар бор. Инсон қалбини мажруҳ этадиганлар ҳам ўшалар.

Балки бирон-бир ўзгариш бўлганмикин, деган мақсадда ТошПМИнинг яқинда тайинланган ректори ҳузурига бордим. У киши Рустам Султоновдек профессорни қўшқўллаб ишга қабул қилишларини айтдилар. Фақат Тошкент шаҳар прокуратурасининг розилиги бўлса бас экан. Аммо профессорнинг қўлида у хат йўқ!

Қурбон ЭШМАТОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

МЎЙНОҚҚА СУВ КЕЛДИ

Айни пайтда бировга шундай десангиз, ишонмайди. Аммо биз ҳазиллашаётганимиз йўқ. Амударё суви Орол денгизигача етиб боргани боис Мўйноқ атрофидаги ўнлаб кўл ва ҳавзалар ҳам сувга сероб бўлди. Қулай имкониятдан фойдаланган «Қорақалпоқбалиқ» давлат ҳиссадорлик бирлашмаси хўжаликлари йил бошидан бери 4 минг центнер балиқ овлади.

Натижада Мўйноқ консерва комбинатига қайта ишлаш учун балиқ пешма-пеш келтирила бошланди.

(Ўз мухбиримиз).

ВА ТАМОЙИЛГА ЧИЗГИЛАР

Бундай жамиятни барпо этишни ўша болалардан, ёш авлоддан бошлаш керак. Хўш, ҳозир ўша Шарифбек тоғанинг набиралари қўшиқ айтишлари керакми? Керак. Қандай қўшиқларни? Яна ўша «Ленин бобомлар, менинг бобомлар»ними, ёки шуни эслатувчи қўшиқларними? Йўқ, бу қўшиқлар истиқлол нурлари билан сайқаллашган, истиқлолни тараннум этувчи, болалар руҳига мос, болалар онгини бойитувчи қўшиқлар бўлиши лозим. Ана шунда улар ҳам Шариф боболаридек ҳар хил қўшиқларни кўр-кўрона эмас, айтмоқчи бўлган қўшиқнинг мазмунини тушуниб куйлайдиган бўладилар. Бу борада болаларни телевизор кўрсатувларига олиб чиқиш яхши самара бераяпти. Мақтагулик ишлар қилинаяпти. Болаларимизнинг эркин фикрлашаётганида Истиқлол мевасини кўряпмиз. Ҳали мафкурамизда, унинг тарғибот-ташвиқотида қилинадиган ишлар жуда кўп. Олайлик, Абдулла Набиевга ўхшаган алдоқчи маслак қурбонларига бизнинг қарашимиз қандоқ бўлиши керак? Масалан, унинг ҳайкали ҳали ҳам Фарғонада кўр тўкиб турибди. Очиғи, бу унчалик катта хато ёки гуноҳ бўлмаслиги мумкин. Лекин ҳозир шу тўғри келадими? Унинг тақдирини ёшларга тушунтириш учун қанча ортиқча гап, сабр-тоқат керак бўлмайдими? Ёки Тошкент шаҳрининг зилзила эпицентрида тикланган «Жасорат ёдгорлиги»га ёзилган «Халқларимизнинг бузилмас иттифоқи, дўстлиги ва қардошлиги Совет тузумининг энг катта ғалабасидир» сўзларига нима дейсиз? Тошкентни қайта бунёд этишни халқлар дўстлигига олиб бориб тақалганини ҳам жиддий ўйлаб кўрса ёмон бўлмасди. Чунки ўзи тиклаб, уни қуриб, ўзи жойлашган биродарларимиз кўпчиликни ташкил этади.

Номлар масаласида, Аллоҳга минг қатла шукрки, бизнинг мамлакатимизда етти йил давомида мисли кўрилмаган ишлар қилинди. Ҳозир бизнинг шаҳар ва қишлоқларимизнинг номланиши, безатилиши бутунлай ўзгача мазмун касб этган, таниб бўлмай қолди. Бу борада махсус ҳукумат комиссиялари изчиллик билан иш олиб бораяпти. Ҳатто қўшни республикалар ҳам мафкура соҳасида биздаги ижобий ўзгаришлардан кечикиб бўлса-да тегишли хулосалар чиқариб ўз ишларини қайта ташкил этяптилар. Масалан, жой номлари, яна СССР замонида берилган унвонлар миллий тарзда ўзгартирилмоқда.

Қисқаси, миллий истиқлол мафкураси бир Ҳумо қуши бўлса, тарғибот-ташвиқот унинг икки қанотидир. Ана шу қанотларсиз у юксакликларга парвоз қила олмайди. Мафкура доим ҳаракатда, доим изланишда бўлиши шарт.

ҚИБЛАСИ АНИҚ АВЛОД

Гоҳо «Маънавият маркази» нима қилаяпти ўзи, нега марказ раҳбарининг номини фалон вилоят, фалон тумандаги фалон маҳалланинг оқсоқоли билмайди, деган таъналар қулоғимга чалиниб қолади. Инсонмиз-да, наҳотки, талаб даражасида ишлай олмаган бўлсак, деб эзиламан. Мункиллаб қолган ўша маҳалла оқсоқоли ҳатто кичик неварасининг номини эслай олмагани учун ҳам марказ раҳбари сифатида яна бир эзиламан. Кундалик, ҳар лаҳзалик қилаётган маънавий-маърифий ишларимизни бир бошдан шўро даврининг эзма лекторидек оғиз кўпиртириб санайверсам, яна бир азоб. Одатланмаганман. Начора. Ҳаркалай кейинги уч-тўрт йил ичида маънавият ва маърифат кенг жамоатчилик ишига айланиб бораётгани сир эмас. Ҳозир мамлакатимизда «Маънавият» сўзи кириб бормаган қулоқ, «Маънавият» тушунчаси етиб бормаган гўша йўқлиги аниқ-ку? Мактабларда, олий ўқув юртларида маънавият дарс сифатида ўқитиляпти-ку, телевизор, радиоэшиттиришлари, республика вилоятлари ва туманларда чиқаётган янги газета, журнал, китоб ва рисолалар яна қанча.

Хайриятки, Президент «Мафкурани бир кун, бир йилда яратиб бўлмайди», дедилар. Бўлмаса, ўша дашномчи «дўст»лар маънавиятни бамисоли қуённинг боласидек қулоғидан тутиб олиб келасан, деса нима қилардик? Э, бандаи азиз. Маънавиятни қўл билан ушлаб бўлмайди, пулдек шир-шир санаб чўнтаккаям уриб бўлмайди, ахир. Маънавият — бир нур, ҳар лаҳза, ҳар сонияда дона-дона, ҳовуч-ҳовуч катта чошга қўшиладиган бир илоҳий неъмат. Уни кўз билан кўриб, қўл билан ушлаб, чўнтакка ураман дегандар овора бўладилар. Маънавиятни чўнтакка эмас, қалбга соладилар. Ундан қалбингиз мунаввар бўлади, тасаввурингиз ойдинлашади, вужудингиз яйрайди. Марказ ишининг ҳа деганда кўзга ташланавермаслиги ҳам эҳтимол шундандир.

Келинг, яхшиси, ўтган йил марказда ўтказилган кўзга чалинмас, кичик бир амалий (илмий эмас) тадқиқот ҳақида сўзлаб берай.

Бири бухоролик, иккинчиси андижонлик бу иккала ёш иймон-эътиқодли, ҳалим-ҳазим, намозхон йигитлар. Улар дастлаб бундан икки йилча аввал жума намозда учрашиб қолишибди. Кейин кула-кула иқрор бўлишларича, масжид имомининг ваъзидан кейин соқол масаласида бироз тортишиб ҳам қолишган эканлар.

Лекин улар ваҳҳобий эмас эдилар...

Бултур баҳорда «Умид» жамғармаси танлаган хорижга кетувчи талабаларни маънавият бўйича синов-суҳбатдан ўтказдик. Ўшанда кўзойнакли, зийрак бир йигитча билан яхши маънода баҳслашиб қолувдик. «Маърифатли киши деб кимни тушунасиз?» деган саволимизга дона-дона қилиб «Маърифат»ли киши билимли, ақлли, юксак ахлоқ эгаси, умуман, зиёли кишини тушунаман», деди талаба. «Маърифатпарвар киши-чи?». Йигитча осон қутулмоқчи бўлиб, «Иккаласи ҳам бирда», деди. «Йўқ, — дедим бош чайқаб, — маърифатли киши билимли, зийрак, сиз айтмоқчи юксак ахлоқли, лекин маърифатпарвар бўлмаслиги мумкин. Хўп, айтинг-чи, билими кам, саводсиз киши маърифатпарвар бўла оладими?». Талаба «Йўқ» деб бош чайқади. «Нега?». «Чунки ўзида етарли билим, савод бўлмаса, қандоқ қилиб маърифатпарвар бўлиши мумкин?» — деди саволга савол билан жавоб бериб. Синовнинг илинтирувчи нуқтасига етиб келдик. «Ўтмишда Бухоро томонда катта бир чорвадор бой ўтган. Шу бой ўз маблағи ҳисобига Зарафшон дарёсига кўприк қурдирган. Анча масжид-мактаблар очиб, уларда халқнинг болалари ўқитилган. Қироатхоналар очган. Лекин ўзи саводсиз бўлган. Шу одамни маърифатпарвар деса бўладими?» «Маърифатпарвар деса бўлади, — деди йигитча қатъият билан, — лекин том маънода эмас». Йигитчанинг топқирлигидан мамнун бўлиб, «Боракалло, кам бўлманг, ўғлим,» — дедим. — Билимли, ақлли, юксак ахлоқли, умуман, зиёли киши ўзи маърифатли бўлиши билан бирга, халқи, миллати, фарзандларини ҳам шу зиёдан баҳраманд этган, жамиятнинг гуллаб-яшнашига хизмат қилган кишилар, сиз айтмоқчи, том маънодаги маърифатпарварлар бўла оладилар...».

Ўтган йил июнь ойининг бошларида ҳамшаҳрим Хуршид Салимов бир йигитчани ҳузуримга бошлаб келди.

— Бу киши жўрамиз, — деди таништириб, — Андижондан, отлари Маъмуржон. Хорижга кетадилар. Сиз маънавиятдан имтиҳон олган экансиз.

— Танийман, — дедим, кейин Маъмуржонни табриклаб, олқишладим. Улар бир ташаббус билан келишибди.

— Вилоятларда, чекка қишлоқларда жуда талантли, қобилиятли, зўр болалар кўп, — деди Хуршид қўл силкиб, — бечоралар, ота-оналарининг қўли калталиги туфайли, репетитор ола олмасдан, ўқишга киролмай қолиб кетишаяпти.

— Хўш-хўш.

— Ана шулардан биз ўзимиз танлаб келсаг-у, — деди Маъмуржон гапга аралашиб, — шу Сизнинг марказингиз ҳузурида тайёрлов курси очиб, ўқитсак, олий ўқув юртларига тайёрласак.

— Пул ишламоқчимисизлар?

—Йўқ, —деди Маъмуржон сесканиб.

— Э...Э! — деди Хуршид. Уларнинг важоҳатларини кўриб талмовсираб қолдим.

— Бизлар текинга ўқитамиз. У болалардан бир сўм ҳам олмаймиз,— деди Маъмуржон куйибёниб, — бу ишни савоб учун, ҳақ йўлига, миллатимиз учун қилмоқчимиз. Ахир ўзингиз айтган маърифатпарварлик учун.

Очиғи, бундай йигитларни умримда биринчи кўришим. Уларга ҳавас билан қайта-қайта тикиламан.

— Фақат шартимиз бор.

— Қанақа шарт?

— Аввало, жойлардан болаларни ўзимиз танлаймиз, — деди Маъмуржон босиқ. — Сафар ҳақи ҳам керак эмас. Уларни ўқитиш биздан. Синф хонаси ва ётоқ жойи билан сизлар таъминлайсизлар.

Шунга келишдик. Вилоят бўлимларига қўнғироқ қилдик. Ётоқ масаласида бир лицей билан келишдик. Орадан бир ой ўтмасдан, «Маънавият маркази» ҳузурида бир ойлик пулсиз тайёрлов курси очилиб, унда республикамизнинг турли вилоятларидан келган 30 нафар йигит-қизга хорижга ўқиш учун қабул қилинган ташаббускор йигитлар таътил вақтида текинга сабоқ бера бошладилар.

Кунлар, ойлар зумда ўтиб кетди. Сентябрь ойи эди. «Касб маънавияти» курсларининг раҳбари Ғофир Шодиев 27 чоқли йигит-қизни ҳузуримга бошлаб кирди. Улардан 5 нафари дипломатия университетига, 4 киши юридик институтига, 14 ёш жаҳон тиллари университетига, қолганлари бошқа олий ўқув юртларига қабул қилинибдилар. Улар менга, марказ ходимларига раҳмат айтиб, миннатдорчилик билдиришди. Ўз навбатида биз ҳам.

Фақат бу учрашувда Маъмуржон билан Хуршид қатнашмади. Маъмуржон Америкага жўнаб кетган, Хуршид эса «Умид» жамғармаси танловига тайёргарлик ишлари билан банд эди.

Шу йил июнь ойининг бошларида Маъмуржон Американинг Атланта штати Эмори университетида ўқувининг биринчи йилини «Олтин узук» мукофоти билан тугатиб, Ўзбекистонга қайтди. Келган кунининг иккинчи ҳафтасида хорижда ўқувчи ўз дўстлари билан «Маънавият маркази»дан хабар олгани кирди. Қуруқ эмас, ташаббус билан. Улар бу йил хорижга борадиган «Умид»чилар, ўзлари айтмоқчи, «Президент йигитлари» билан марказда учрашиб, ўзларининг хориж таассуротлари ҳақида ўртоқлашиш ниятини билдиришди. Дастлабки пайтларда чет элда ўзини қандай тутиш, нималарга эътибор бериш кераклигини, улкан маънавиятимиз ютуқлари билан фикрлашиш, шарқона одоб-ахлоқ нормаларини қандай тарғиб этиш йўлларини айтиб бердилар. Бу учрашув шу йил 1 июль куни марказда катта тантанага, маънавият ва маърифатнинг байрамига айланди. Янгича қадриятга айланажак бу байрамнинг қибласи аниқ, келажаги порлоқ ёшларнинг ўзлари ўтказдилар. Тўпланган юз чоқли «Умид»чилар томонидан марказда янграган мадҳиямиз дунё узра акс-садо бериши шубҳасиздир. Ўзаро эркин суҳбат, фикр алмашувлар, баҳс-мунозаралар билан ўтган учрашув ёшлар маънавиятининг юксалиб бораётганидан далолат беради. Зеро, юрагида иймон-эътиқод нурланаётган, илдиз отаётган ўғил-қизларимиз эртамизнинг порлоқлигидан нишона.

Улар «Куч — билим ва тафаккурда» деган янги шиор билан қуролланиб олгандилар гўё...

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ СОЛИҚ ҚЎМИТАСИНИНГ ҲАРБИЙЛАШГАН СОЛИҚ КОЛЛЕЖИГА

СОЛИҚЛАР ВА СОЛИҚҚА ТОРТИШ МУТАХАССИСЛИГИ БЎЙИЧА ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛИНАДИ

Ўқиш 3 йиллик бўлиб, ҳарбийлашган шароитда, кундузги бўлимларда олиб борилади. Шундан бир йили солиқ идораларида амалий малака оширишга бағишланади.

Коллежда давлат идораларида ишлаш учун солиқлар ва солиққа тортиш мутахассислари тайёрланади.

Коллежга тўлиқ ўрта маълумотли, 17 ёшдан 21 ёшгача бўлган Ўзбекистон Республикасининг фуқаролари (асосан йигитлар) қабул қилинади.

АБИТУРИЕНТ ҚУЙИДАГИ ҲУЖЖАТЛАРНИ ТОПШИРАДИ:

-мутахассислик ва ўқув тили кўрсатилган ариза;
-тўлиқ ўрта маълумоти ҳақидаги ҳужжатнинг асл нусхаси;
-саломатлиги ҳақидаги N 086-у шакли бўйича тиббий маълумотнома;
-3x4 ҳажмдаги 6 та фотосурат (бош кийимсиз);

Коллежга она тили ва адабиёти, математика фанлари бўйича тест синовидан муваффақиятли ўтган абитуриентлар қабул қилинадилар.

Абитуриент томонидан паспорт (туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома) ҳамда ҳарбий хизматга алоқадорлиги ҳақидаги ҳужжат шахсан кўрсатилади.

Ўқишга қабул қилиш тўғрисидаги аризалар 1998 йилнинг 15 июлидан қабул қилинаяпти.

Ўқишга киришни хоҳловчилар ариза ва бошқа ҳужжатларни турар жойлари бўйича Қорақалпоғистон Республикаси ва Тошкент шаҳар давлат солиқ бош бошқармалари, барча вилоятлар солиқ бошқармаларининг ташкилий ва кадрлар билан ишлаш бўлимларига тақдим этишлари лозим.

Маълумот учун телефонлар: 41-83-81; 58-14-05.
Солиқ коллежи қабул комиссиясининг манзилгоҳи: Тошкент шаҳри, Сирғали тумани, Спутник-7 мавзеси, 3-уй. Тошкент шаҳар ДСББнинг ўқув маркази.

Қўшимча маълумотларни жойлардаги давлат солиқ бошқармаларининг ташкилий ва кадрлар билан ишлаш бўлимларидан олишингиз мумкин.

МУСТАҚИЛЛИКНИНГ 7 ЙИЛЛИГИГА

ЎЗБЕКИСТОНГА КЕЛИШНИ БИР ЙИЛ ОРЗУ ҚИЛДИМ!

— дейди америкалик Паула Дорнхельм Рейчэл хоним

(Давоми. Боши 1-бетда).

Ерназар ЕШМУРАТОВ: — Биз XXI асрда яшаймиз. Президентимизнинг сиёсати шундайки, ҳозирги ёшлар биздан ҳам ўзиб кетсин, дейди. **«Биз эртага дунёнинг диққат марказида бўламиз»**, деганда ўзимиз яратадиган илмий кашфиётлар, қиладиган улуғ ишлар билан башарий тараққиётга хизмат қилишни кўзда тутамиз.

Ойпара АСЕНОВА: — Биз мамлакатимизнинг келажаги буюк эканлигига ишонамиз. Унинг келажаги Америка ёхуд Япониядан кам бўлмайди, деймиз. Агар шу келажакка хизмат қилсак, барча бизга ҳавас билан қараши табиий.

РЕЙЧЭЛ: — Келажак сиз орзу қилгандай бўлиши учун ҳеч нарса халақит бермайди. Мамлакатингиз тинч, одамлар аҳил...

Ойсулув ЎСЕРОВА: — Бу ўз-ўзидан бўлгани йўқ, албатта. Тинчлигимизга хавф солувчи кучлар ҳамиша бўлган. Ҳатто яқин-яқинда ҳам диний экстремистик кучлар катта талафот етказишди.

Бир томонда Афғонистон, бир томонда Тожикистон — жуда нотинч. Шундай шароитда Ўзбекистондаги осойишталик чўлда ўсган атиргулдай кўпчиликнинг ҳавасини келтиради.

РЕЙЧЭЛ: — Буюк келажакни яратиш учун фақат тинчликнинг ўзи кифоя қилмайди.

Алишер АЛЛАБЕРГЕНОВ: — Тўғри. Лекин ўқиш, илм олиш учун, энг аввало, шароит бўлиши керак. Биз — ёшлар учун шундай шароит яратилган. Рейчэл хоним, сиз билан инглиз тилида сўзлашиб ўтирганимизнинг ўзи шундан далолат бермайдими? Президентнинг «Умид» жамғармаси орқали ҳар йили юзлаб ёшлар чет эллардаги энг нуфузли олий ўқув юртларига бориб таълим олишмоқда. Қорақалпоғистонлик Маҳмуд Сулаймонов Америкада ўтказилган Эркинликни қўллаб-қувватлаш Акти бўйича конкурсда ғолиб чиқди. Алишер Санетуллаев физикларнинг халқаро олимпиадасида уч марта олтин медаль олган...

Адила ЯЛИШЕВА: — Алишер Авезбоев Осиё ўйинлари чемпиони бўлди. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Ва бу истеъдодли ёшлар юзага чиқаётганлигини кўрсатади.

РЕЙЧЭЛ: — Нима, аввал шунга имконият бўлмаганми?

Ерназар ЕШМУРАТОВ: — Буни биргина она тилига муносабат мисолида ҳам кўриш мумкин. Собиқ шўро тузуми даврида кўпчилик ҳатто ўз она тилини унута бошлаган эди, чунки унга давлат тили мақоми берилмаган, шунингдек, хорижий мамлакатлар, уларнинг фуқаролари билан муносабатга киришишга ҳам имконият бўлмаган.

Влад ЛИ: — Биз биқиқ дунёда ўралашиб яшаганмиз.

Сергей ЛИ: — Биз билан дунё ўртасида гўё Хитой девори турган. Мустақиллик туфайли шу тўсиқ олиб ташланди. Ўзбекистон дунёга юз бурди. Ўтган етти йил ичида ҳаёт кескин ўзгарди, беадад имкониятлар яратилди. Шунинг учун ҳам сиз Америкадан келиб, бизга эркин сабоқ беряпсиз, биз эса сизга ўзимиз, орзу-ниятларимиз, юртимиз ҳақида сизнинг тилингизда ҳикоя қилиб ўтирибмиз.

Бизнинг Гуля ҳам Америкада таълим олиб қайтди.

Гуля СЕЙТНАЗАРОВА: — Ҳа, авваллари биз Америкага боришни хаёлимизга ҳам келтирмаганмиз. Сизнинг юртингиз менга жуда ёқди, фақат сизларнинг ҳаёт тарзингиз бошқача: одамлар иш билан қаттиқ банд. Шундай пайтда одам яқинларини, юртини жуда соғинар экан. Мен кўп нарсаларни ўргандим ва бугунги кунда у менга асқотади.

РЕЙЧЭЛ: — Инглиз тилига ҳамма ёшлар бирдай қизиқадими?

Эдик БОЦИЕВ: — Ҳа. Ёлғиз инглиз тилига эмас, албатта. Француз, немис, испан, хитой, япон тилларини беш қўлдай биладиган ёшлар ҳам жуда кўп. Ахир эртанги кунда Ўзбекистон номидан иш юритадиган дипломатлар, бизнесменлар, олимлар мана шу ёшлар орасидан чиқади-да.

Ўзбекистон ўзининг келажаги бўлган ёшларга жуда катта ишонч билан қарайди.

РЕЙЧЭЛ: — Мустақиллик Сизлар учун нимани англатади, мен шуни билишни истар эдим?

Зуля БЕКБАУЛОВА: — Халқимизда мусофир бўлмагунча мусулмон бўлмас, деган гап бор. Мустақиллик арафасида «пахта иши» деган айб билан кўпчилигимизнинг ота-онамиз қамалган. Юртнинг обрўли одамлари шу йўл билан беобрў қилинган. Одамлар мавжуд тузумдан қўрқиб яшаган. Шуларни эсласангиз, мустақиллик бизга инсоний қадр-қимматимизни, ҳақ-ҳуқуқимизни кафолатлаб берганлигини англаш қийин эмас.

Ойсулув ЎСЕРОВА: — Мамлакатимиз дунёнинг тараққий топган мамлакатлари билан изчил ҳамкорлик қилмоқда. Биз дунёга чиқиб бормоқдамиз. Бу ҳам мустақиллик туфайлидир.

Биз тарихий қадриятларни тиклаш борасида ҳам ўзига хос йўлдан бораяпмиз. Бултур Бухоро ва Хива шаҳарларининг 2500 йиллик тўйи ҳатто Парижда ҳам кенг нишонланди.

Ойпара АСЕНОВА: — Яна шуни айтиш керакки, бизнинг давлатимиз Президентимиз бошчилигида қисқа вақт ичида босиб ўтган катта тараққиёт йўли бизга шуни англатадики, ҳатто биз ўзимиз истагандан кўра салоҳиятли ишларни қилишимиз мумкин экан!

РЕЙЧЭЛ: — Сиз қўшимча қилмоқчимисиз?

Влад ЛИ: — Шахсан мен учун мустақиллик — бу чексиз имкониятлардир, фақат ундан фойдалана билиш лозим. Бунинг учун эса дунёвий илмни мукаммал эгаллаш, ёниб яшаш керак. Мен ўз билимим, ўз иқтидорим, ўз қўлларим билан ёруғ келажагимни яратa олишимга ишонаман.

РЕЙЧЭЛ: — Яқинда Американинг Мустақиллик куни байрам қилинди, мен эса ўша кунни сизлар билан бирга ўтказдим. Айтинглар-чи, сизларнинг мамлакатингизда Мустақиллик байрами қандай нишонланади?

Ерназар ЕШМУРАТОВ: — Бизда байрамларнинг энг улуғи — Мустақиллик шодиёнасидир. У ҳеч бир байрамимизга ўхшамайди. Тошкентда, вилоят ва туман марказларида, қишлоқларда катта-ю кичик ўша куни тонг саҳардан кўчага чиқишади, ясан-тусан, миллий байроқлар, ўйин-кулги, қўшиқ, рақс. Одамларнинг чеҳрасидан нур ёғилади. Мушаклар осмонни юлдузлар мисоли безайди.

Сергей ЛИ: — Эртаси куни ҳам халқ сайиллари, карнай-сурнай, дорбозлар ўйини ва концертлар давом этади. Бу байрам тантаналарида сиз дунёвий маданиятнинг миллий анъаналарга уйғунлашганини кўришингиз мумкин.

Влад ЛИ: — Ўзбекистон келажакда дунёнинг салоҳиятли мамлакатларидан бирига айланишига шубҳа қилмаймиз. Лекин ўша келажакка ишонч ҳам, бугунги ўзгаришлар ҳам аслида мустақиллик кунидан бошланган. Шунинг учун ҳам бу кун ҳар биримизнинг туғилган кунимиздай азиз ва мўътабардир.

Гуля СЕЙТНАЗАРОВА: — Бундан минг йил бурун, Христофор Колумб Америка қитъасини кашф этишдан аввал, буюк қомусий олим Абу Райҳон Беруний уммон ортида ер мавжуд эканлиги ҳақидаги фикрни илгари сурган, сиз шуни биласизми? Ҳозир шу алломанинг 1025 йиллик тўйига ҳозирлик кўрилаётир...

РЕЙЧЭЛ: — Ҳа, мен Беруний ва унинг таълимоти ҳақида эшитганман. Олим таваллуд топган масканни зиёрат қилиш, у ҳақда кўпроқ нарса билиш, эҳтимол, сентябрда ўтадиган тўйида қатнашиш менга насиб этар?! Ҳикояларингизни тинглаб, юртингизга меҳрим янада ошди. Хўш, ўзларингиз мендан нималар ҳақида сўрашни истайсизлар?

Эдик БОЦИЕВ: — Биз Америка, унинг гўзал шаҳарлари, тарихи ва бугуни, адабиёти, санъати ҳақида муайян тасаввурга эгамиз. Яқинда Ҳиллари Клинтоннинг фарзанд тарбиясига оид китоби ўзбек тилида чоп этилди. Фолькнер, Хемингуэй, Жек Лондон асарларини ўқимаган китобхон Ўзбекистонда деярли йўқ. Айтингчи, сизнинг ўзингиз юртимиз ҳақида қандай таассурот билан яшаяпсиз?

РЕЙЧЭЛ: — Ўзбекистонга келишни роппа-роса бир йил орзу қилган эдим, ҳозир шу юртни кезиб юрганимга ўзимнинг ҳам ишонгим келмайди. Мен сизлар инглиз тилида бу қадар чиройли сўзлай олишингизни ҳатто хаёлимга келтирмаганман. Ўз кўзим билан кўриб, шунга ишонч ҳосил қилдимки, Тошкент жуда кўркам шаҳар экан. Амударё эса халқингиздай саховатли. Айниқса, одамлардаги меҳр-оқибат, кенгфеъллик мени ўзига мафтун этди. Сизлар учун дунёдаги энг азиз нарса нима?

Ойпара АСЕНОВА: — Дунёда онанг ва отангдан азиз ким бор? Оилангдан азиз нима бор? Ҳаёт бешикдан бошланади. Ватан биз учун табаррук бешикдир. Ва бу Ватан келажаги учун жонимизни ҳам аямаймиз...

***

Ҳар кимнинг қалбида ўз халқининг жажжи қиёфаси яшайди, деган аллома минг чандон ҳақ ва биз бу суҳбат чоғи ўқувчи-ёшларга, уларнинг орзу-ҳаваслари, дунёга янгича муносабатлари, ёниқ интилишларига ҳавас кўзи билан қарар эканмиз, эртанги кунимиз янада шукуҳли бўлишига шубҳа қилмадик.

Ғаффор ҲОТАМОВ.

ХИЗМАТ ЖОЙЛАРИГА ЙЎЛ ОЛИШДИ

Пойтахтдаги зобитлар уйида мамлакат Қуролли кучлари академияси битирувчиларини хизмат жойларига кузатув кечаси бўлди. Тадбирда мудофаа вазири Ҳ. Турсунов иштирок этиб, битирувчиларни табриклади, уларга диплом ва кўкракка тақиладиган нишонларни топширди.

ҲАМКОРЛИКДА ҲИКМАТ КЎП

«Соғлом авлод учун» хайрия жамғармасида АҚШнинг «Проктр энд Гэмбл» компанияси юборган хайрия совғаларини топшириш маросими бўлиб ўтди. Компаниянинг бош менежери Х. П. Хейсеннинг таъкидлашига қараганда, ушбу инсонпарварлик ёрдами 34 минг долларлик бўлиб, уни болалар уйлари, интернатлар, кам таъминланган оилалар олади. Бундан ташқари, жамғарма ва компания Ўзбекистон болалари оғиз бўшлиғида учрайдиган касалликларнинг олдини олиш борасида ҳам ҳамкорликда ишлашни режалаштиришди.

(Ўз мухбиримиз).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ ЖИСМОНИЙ ТАРБИЯ ВА СПОРТ ҚЎМИТАСИ

ЎЗБЕКИСТОН ДАВЛАТ ЖИСМОНИЙ ТАРБИЯ ИНСТИТУТИ

КУНДУЗГИ ВА СИРТҚИ БЎЛИМЛАРГА ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Спорт кибернетикаси, акробатика, баскетбол, бокс, волейбол, велоспорт, гимнастика, енгил атлетика, қўл тўпи, қиличбозлик, оғир атлетика, сузиш, теннис, футбол, эшкак эшиш, эркин, юнон-рум, дзюдо, самбо, бухороча, фарғонача кураш, мактабгача муассасаларда соғломлаштириш ва жисмоний тарбия.

Институт спорт турлари бўйича ўқитувчи-тренерларни, мактабгача муассасаларда соғломлаштириш ва жисмоний тарбия ташкилотчиларини тайёрлайди.

Ҳужжатлар 20 июндан 20 июлга қадар қабул қилинади. Касбий (ижодий) имтиҳонлар 21-23 июль кунлари қабул қилинади.

ТЕСТ СИНОВЛАРИ:

Кундузги бўлимда -1 август куни

Сиртқи бўлимда -11 август куни ўтказилади.

Манзилимиз: 700052, Тошкент шаҳри, "Оққўрғон" кўчаси, 2-уй. (метронинг Ҳамид Олимжон ёки Пушкин бекатлари) Телефон: 68-09-86, 68-07-92.

797

Ўзбекистон — Очиқ Жамият Институти

Зальцбург тиббий семинарларида қатнашиш учун конкурс эълон қилади

Қуйида кўрсатилган соҳалар бўйича Австриянинг Зальцбург шаҳрида 1998 йилнинг октябрь ойи ўрталаридан ноябрь ойи ўрталаригача семинарлар ташкил қилади:

- НЕОНАТОЛОГИЯ
- ОНКОЛОГИЯ
- РАДИОЛОГИЯ
- АНЕСТЕЗИОЛОГИЯ
- АКУШЕРЛИК ВА ГИНЕКОЛОГИЯ
- КЎКРАК ҚАФАСИ ЖАРРОҲЛИГИ

Конкурс ғолиблари юқорида кўрсатилган мутахассисликлар бўйича институт қуллиётлари билан бирга фаолият кўрсатиб, тиббий муҳокама ва лекцияларда қатнашадилар.

Конкурс иштирокчилари инглиз тилини билишлари шарт.

Қўшимча ахборот ва ариза формасини олиш учун қуйидаги манзилгоҳга мурожаат этишингиз мумкин:

Ўзбекистон — Очиқ Жамият Институти ваколатхонаси.
Тошкент ш., 700070, Ивлев кўчаси, 41.
Тел./факс: (3712) 40-68-54, 54-82-43, 55-61-50.
Электрон почта: iskandar@osi.freenet.uz
Искандар Исмоилов, тиббиёт ва соғлиқни сақлаш дастурининг координатори.
Аризалар 1998 йил 29 июлгача қабул қилинади.
Инглиз тили бўйича тест 1998 йил 30 июль куни соат 16.00да ваколатхонада ўтказилади.

804

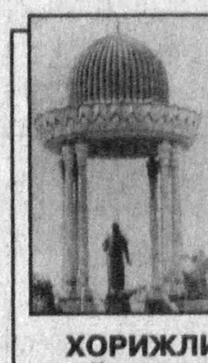

ПОЙТАХТ ЯНГИЛИКЛАРИ

ХОРИЖЛИКЛАР ҚОЙИЛ ҚОЛИШДИ

Пойтахтнинг Шайхонтоҳур туманидаги «Оқлон» маҳалласида истиқомат қилаётган Уста Акбарни нафақат Тошкентда, балки Англия, Германия, АҚШда ҳам яхши билишади. Кўп йиллар давомида у ўзи яратган кулолчилик намуналари — лаган, пиёла, гулдон — ранго-ранг буюмлардан музей экспозициясини ташкил қилиб, узоқ хорижда намойиш қилган эди. Сафардан сўнг уста номига хатлар кела бошлади. Мухлислар номаларининг аксариятида нозик дид билан яратилган буюмларга, унда акс этган жилоларга, устанинг санъатига қойил қолишгани битилган. Ҳозир Акбар Раҳимов ўз касби сир-асрорларини ўғли Алишерга ўргатаяпти. Бундан ташқари, яқин кунларда кулолчилик мактаби ташкил қилиб, шогирдлар тайёрламоқчи.

ШАЙТОННИЯМ, ФАРИШТАНИЯМ ОЛҚИШЛАШДИ

Ҳамза номидаги ўзбек давлат академик драма театри санъаткорлари ёзувчи С. Имомовнинг «Шайтон ва фаришта» комедиясини саҳналаштиришди. Асарда ҳаёт сўқмоқларидан одимлаб бораётган инсонга рўбарў бўлган шайтон уни не кўйларга мубтало қилишга уриниши, фариштанинг эса аксинча иш тутиши сингари саҳна лавҳалари томошабинларда яхши таассурот қолдирди.

МУСАВВИРНИНГ ҲАЁТ ЙЎЛИ

«Ўзбектелефильм» ижодкорлари тошкентлик мусаввир Рафаэл Матевосяннинг ижодига бағишланган янги телевизион лентани суратга олишни ниҳоясига етказишди.

Рассом қўлига мўйқалам олганига ўттиз йилдан ошди. Бу вақт мобайнида у Орол денгизининг аччиқ қисмати ҳақида қатор солномалар яратди. Фильм режиссёри ва оператори Н. Герасимовнинг таъкидлашича, тасвирий санъат устасининг «Чўлда қолган кемалар», «Шамолга қўшилиб учар шўрхок қум» сингари туркум асарлари одамларда она-табиатга беписанд муносабатда бўлиш ҳалокатли оқибатларга олиб келади, деган фикрни уйғотади. Айни пайтда Р. Матевосяннинг ана шу мавзудаги асарларининг доимий кўргазмаси «Экосан» халқаро жамғармаси залида намойиш қилинаяпти.

С. ДЎСТҚУЛОВ.

СПОРТ SPORT

ЖУРНАЛНИНГ БИРИНЧИ СОНИ

Эшитмадим деманглар, республикамизда футбол тўғрисида янги журнал пайдо бўлди. Журналнинг номи — «Наш футбол». Унга Ўзбекистон Республикаси Футбол федерацияси ва «Футбол-Рекорд» нашриёт фирмаси муассислик қилмоқда. Журналнинг биринчи сонида Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазири, мамлакатимиз футбол федерациясининг президенти Зокир Алиматовнинг ишқибозларга қутлови эълон қилинган.

Журналнинг илк сонида Францияда ўтказилган йигирманчи асрнинг сўнгги футбол бўйича жаҳон чемпионатида иштирок этган 32 терма жамоа аъзолари суратлари ҳам берилган. Шунингдек, «Наш футбол» журнали саҳифаларидан ўзбек футбол тарихи, республика чемпионати ўтган турларининг таҳлили, машҳур дарвозабон, икки йилдан буён мамлакатимизнинг энг кучли футболчиси деб тан олиниб келинаётган Павел Бугало билан суҳбат, «Пахтакор» жамоасининг бугуни ва келажаги ҳақида ҳамда бошқа кўплаб мақолалар жой олган.

— Нашрнинг асосий мақсади — ўзбек футболини тарғиб қилиш орқали уни халқимиз орасида оммавийлашувига ва дунёда ўз мавқеига эга бўлишига муносиб ҳисса қўшишдир, — дейди бош муҳаррир Владимир Мижирицкий. — Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистон футболининг ташкилий асослари ва ривожланиш тамойилларини тубдан такомиллаштириш тадбирлари тўғрисида»ги қарори давлатимиз раҳбариятининг футболга бўлган катта эътиборидан далолатдир.

Журналнинг ижодий жамоаси кўп сонли футбол мухлисларининг қўллаб-қувватлашларидан умидвордирлар.

«Наш футбол» журнали саҳифаларида мақолалар ўзбек ва рус тилларида ёритилади. Журнал эркин савдо ва обуна бўйича тарқатилади.

БАҲАЙБАТ ҚОМАТЛИЛАР БАҲСИ

Яқинда Навоий шаҳрида спортнинг бодибилдинг тури бўйича қизиқарли мусобақа бўлиб ўтди. Унда Тошкент шаҳри ва навоийлик 20 нафар баҳайбат қоматли спортчилар иштирок этишди.

Мусобақанинг мутлақ ғолиблиги тошкентлик Геннадий Блажкога насиб этди. Иккинчи ўринни навоийлик Иброҳим Бекбоев, учинчи ўринни эса тошкентлик Андрей Олейников эгаллади. Мусобақада, шунингдек, Андрей Солоков, Алексей Нагонев, Вадим Горденлар ҳам муваффақият билан қатнашди.

Ушбу мусобақа мамлакат бодибилдинг ва пауерлифтинг федерацияси томонидан Навоий тоғ-кон металлургия комбинати, Навоий машинасозлик заводи, ҳокимият, "Техкомбек" савдо-ишлаб чиқариш корхонаси ҳамда Алексей Назаровнинг реабилитация маркази ҳамкорлигида ўтказилди. Ғолибларга пул ва қимматбаҳо совғалар топширилди.

Исмадиёр СУЯРОВ.

Ташкилот Тошкентдаги омборхонасидан пул ўтказиш йўли билан

СОТАДИ:

KIA SPORTEGE 2000 джиплари,
KIA CARNIVAL (7-9 ўрин) микроавтобуслари.
Енгил машиналар:

NEW PRINCE	1800	
NEW BROUGHAM	2000	(суперсалон)
NEW INTERPRISE	2500	(вакиллик)
GREDOS-2	1800	
SHUMA	1500	
AVELLA	1500	

Кондиционер, кўтарилувчи ойналар, гидроусилитель, аудиосистема, марказий қулф ва б. қ.

Тел: 68-19-10; 68-45-82

785

Ўзбекистон Республикаси Ижтимоий таъминот вазирлиги ҳузуридаги Пенсия жамғармаси жамоаси Андижон вилояти пенсия жамғармаси бўлинмаси бошлиғи Қаноат Асранқуловага отаси

Шокиржон ота ИСОҚОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«Ўзирмаш» ихтисослаштирилган бирлашмаси жамоаси бирлашма бош директори муовини Мирзокир Содиқовга волидаи муҳтарамаси

МУНАВВАР аянинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати: М. Егоров (масъул котиб — «Народное слово»), А. Жабборов, С. Зинин, М. Миралимов, С. Муҳиддинов (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»), Л. Пак (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»), М. Сафаров, Л. Спиридонов, Р. Фарҳодий, И. Худоёров, И. Шоғуломов, Ў. Ҳошимов.

ТЕЛЕФОНЛАР:
Хатлар бўлими 136-29-89, 133-07-48; Котибият 133-10-28; Эълонлар 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001
Буюртма Г — 0173, 34565 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган.
Қоғоз бичими А—2
Газета IBM компьютерида терилди ва оператор Сергей ЛУКИН томонидан саҳифаланди.
Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

© МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Навбатчи муҳаррир — И. Ўтбосаров.
Навбатчи — Ф. Санаев.
Мусаҳҳиҳ — Ш. Машраббоев.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.
Босишга топшириш вақти—21.00 *Босишга топширилди: 00.25* 1 2 3 4 5 6